

volunteerska ŠKOLICA

PRIRUČNIK

Podrška organizatorima volontiranja za unaprjeđenje
menadžmenta volontera i provedbu volonterskih programa

SADRŽAJ

1. PRVO POGLAVLJE-UVOD

Školski volonterski klubovi važan su inkubator budućih volontera	5
Tko je volonter?	7
Što je školsko volontiranje-volontiranje u školama?	9
Organizatori volontiranja	11
Etički kodeks	12
Promocija volontiranja	13
Kako motivirati volontere?	15
Zašto volontirati?	16
Volonterstvo u osnovnim i srednjim školama Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije	18

2. DRUGO POGLAVLJE-PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Edukacije i zajednička volonterska akcija – uvod u osnivanje klubova volontera učenika	39
--	----

3. TREĆE POGLAVLJE-KORAK PO KORAK DO ŠKOLSKOG VOLONTERSKOG KLUBA

Dokumenti potrebni za osnivanje kluba volontera	45
Popis dokumenata	46
Školski volonterski klub „Dobra srca“	50
Mali volonteri Ribarovci	51
Školski volonterski klub „Sreća“	52

LITERATURA

PRILOZI:

CD-Dokumentacija za osnivanje i vođenje kluba volontera

Izdavač:

CARPE DIEM udružica za poticanje i razvoj kreativnih i socijalnih potencijala djece, mladih i odraslih

Za izdavača:

Aleksandra Podrebarac

Grafičko oblikovanje i tisk:

Tiskara Pečarić-Radočaj, Karlovac

Karlovac, 2019.

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Projekt je sufinancirala Europska unija iz europskih strukturnih i investicijskih fondova.

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Projekt sufinancira Ured za udruge
Vlade Republike Hrvatske

volonterska
ŠKOLICA

1

PRVO POGLAVLJE

UVOD

Zašto volontirati?

Tko je volonter, a tko su organizatori volontiranja?

Kako izgledaju uspješne volonterske akcije i što o volontiranju promišljaju osnovnoškolci i srednjoškolci?

Odgovore na ova i druga pitanja potražite u ovom poglavlju.

ŠKOLSKI VOLONTERSKI KLUBOVI VAŽAN SU INKUBATOR BUDUĆIH VOLONTERA

Projekt Volonterska školica spada među prve projekte na području Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije koji se svojim aktivnostima sustavnije počeo baviti sistematiziranjem i organiziranjem volonterskih aktivnosti u školama, odnosno volontiranjem u školama kroz organiziranje i otvaranje klubova volontera te donošenjem volonterskih programa i kontinuiranim praćenjem i evidencijom volonterskih sati.

Volontiranje u školama nije nov pojam, kao što ni školama nije stran pojam klub volontera. Škole, kako osnovne tako i srednje, vrlo su aktivne u sferi volontiranja, kao i pokretanju klubova kroz koje okupljaju svoje volontere. No, ono što je pomalo ostalo u drugom planu, je sustavnije evidentiranje i praćenje tih „odrađenih“ volonterskih sati i evaluiranje njihova šireg doprinosa zajednici u kojoj djeluju.

Školsko volontiranje ima neke svoje specifičnosti zbog činjenice da su učenici uključeni u volontiranje kroz odgojno-obrazovni sustav, da je organizator volontiranja u ovom slučaju škola te da se same volonterske aktivnosti nužno ne odvijaju unutar matične organizacije. U tom je smislu izuzetno važno da škola kao organizator volonti-

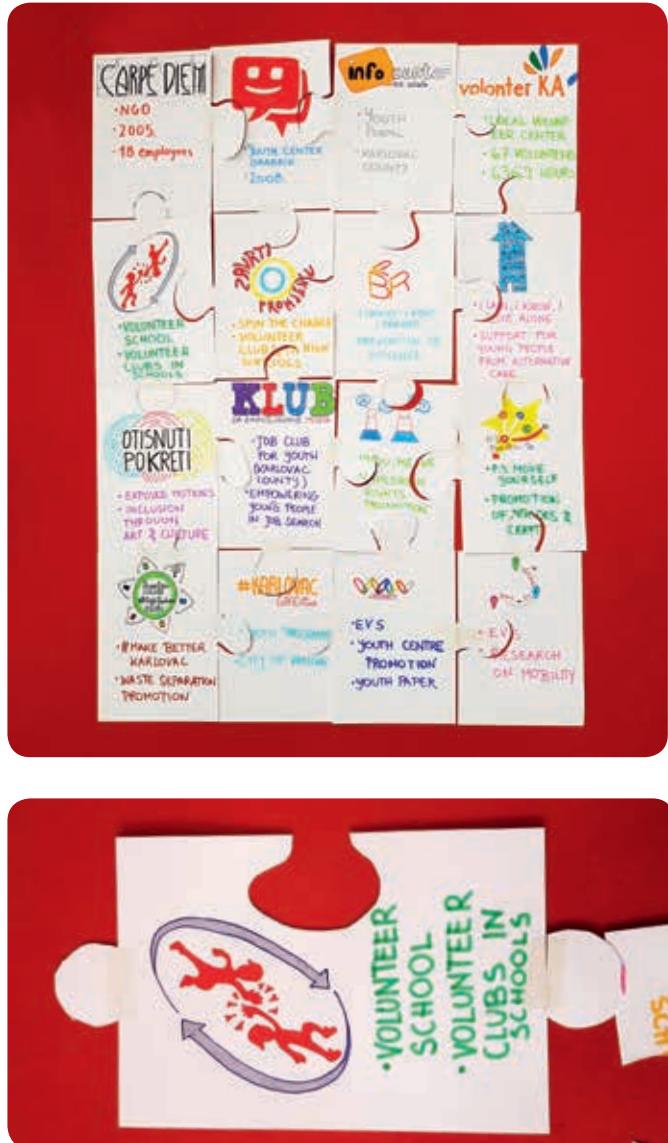

ranja, a osobito kod pokretanja klubova volontera, prati i zadovolji sve regulative koje ih pri tom dotiču (npr. prikupljanje, čuvanje i korištenje osobnih podataka, suglasnosti roditelja za maloljetne volontere, kakvu vrstu ugovora/sporazuma sklopiti s volonterima i dr.)

Razvoj i unaprjeđenje menadžmenta volontera izuzetno je bitan segment u razvoju volonterstva uopće, jer jedino na taj način možemo razvijati volonterstvo. Osim toga, obrazovne ustanove sve više uviđaju potrebu, ali i korisnost, razvoja volonterskih programa u školama u koje se uključuju učenici i nastavnici što će svakako doprinijeti razvoju volonterstva. Upravo su školski volonterski klubovi važan inkubator budućih volontera.

Za projekt „Volonterska školica“ udruga Carpe Diem dobila je 948.086,07 kuna bespovratnih sredstava iz Europskog socijalnog fonda. Opći cilj projekta bio je doprinijeti povećanju društvenog i gospodarskog rasta te demokratskog razvoja u Karlovačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji kroz jačanje partnerstva organizacija civilnog društva i odgojno-obrazovnih ustanova u području volontiranja.

Specifičan cilj projekta bio je uključiti kvalitetne volonterske programe u školski kurikulum te potaknuti razvoj odgoja i obrazovanja za volontiranje na području obje navedene županije.

Provjeda projekta započela je 1. lipnja 2017. godine, a završio je 31. svibnja 2019., i to na području Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije.

Udruga Carpe Diem projekt je provodila u suradnji s partnerima iz Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije. To su: Agencija lokalne demokracije – ALD iz Siska, Gimnazija Karlovac, Udruga Slobodna škola Plaški, Osnovna škola Grabrik iz Karlovca te LAG Vallis Colapis iz Ozlja. Kroz razne projektne aktivnosti (izrada školskih volonterskih programa, osnaživanje odgojno-obrazovnih djelatnika za menadžment volontera, organiziranje volonterskih akcija i dr.) uključeno je 200-ak volontera iz desetak osnovnih i srednjih škola. Iz Karlovačke županije sudjelovali su učenici i nastavnici: OŠ Grabrik Karlovac, OŠ Plaški, OŠ Žakanje i PŠ Kamanje, OŠ Slava Raškaj iz Ozlja, OŠ Draganić, OŠ Švarča Karlovac, Gimnazija Karlovac i Gimnazija Bernardina Frankopana Ogulin. Iz Sisačko-moslavačke županije u projekt su se uključile: OŠ Braća Ribar Sisak, OŠ Budaševo-Topolovac-Gušće, Srednja škola Topusko te OŠ Braća Radić Martinska Ves.

Antonija Vučić,
voditeljica projekta
(CARPE DIEM, Karlovac)

TKO JE VOLONTER?

Neke od definicija volontera su: „ Onaj tko dobrovoljno i bez naknade pomaže drugima“; „Onaj tko nekome pomaže dobrovoljno, a da nije plaćen za taj rad“... Iz navedenih primjera može se primjetiti da je u fokusu pojma volonter „pomaganje bez naknade“ dok pomnijim razmatranjem definicija možemo govoriti o pojmu koji je širok kao i utjecaj volonterstva i razlozi/motivi za volontiranje.

Upravo iz tih razloga bilo je potrebno jasno utvrditi tko je volonter i tko može volontirati što je učinjeno kroz Zakon o volonterstvu (NN 58/07, 22/13).

Zakon o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) navodi da je volonter fizička osoba koja volontira u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu, sukladno važećim nacionalnim i međunarodnim propisima, ako drugačije nije uređeno Zakonom.

Vrijednosti koje volontiranje pruža osobama koje volontiraju prepoznate su kao vrijednosti koje omogućuju stvaranje zdravog, naprednog, socijalno osviđeštenog društva. Vrijednosti koje je važno predstaviti i mladi-

ma već od samih početaka obrazovanja.

Vođeni navedenim premissama došlo se do zaključka da se uspostavi sustav odgoja za volontiranje koji će obuhvatiti mlađe/maloljetnike te im omogućiti cijelovito osposobljavanje za volontiranje.

Zakon o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) maloljetnike dijeli na maloljetnike volontere (od 15 do 18 godina) i maloljetnike koji su u sustavu odgoja za volontiranje (mlađi od 15 godina).

Maloljetni volonteri prema Zakonu o volonterstvu, (Načelo zaštite maloljetnih volontera, članak 12., NN 22/13) su osobe mlađe od 18 godina koje volontiraju u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu, sukladno odredbama Zakona. Istim člankom utvrđuju se prava i obveze volontera, organizatora volontiranja, ali i posebne odredbe koje ukazuju na aktivnosti u kojima maloljetni volonteri ne smiju biti izloženi, neki od njih su dugotrajno volontiranje te volontiranje povezano s teškim tjelesnim naporom.

Odgoj za volontiranje provode odgojno/obrazovne ustanove

ve putem građanskog odgoja i obrazovanje, uvođenjem volonterskih programa u kurikulume i pokretanjem volonterskih klubova u školama.

Manje prisutan oblik volontiranja je inkluzivno volontiranje u kojem su volonteri osobe koje su češće korisnici volonterskih aktivnosti. Pripadnici „ranjivih“ skupina (npr. osobe s invaliditetom, beskućnici, nezaposlene osobe...) najčešće se smatraju korisnicima volonterskih aktivnosti, ali u trenutku kada se te osobe aktiviraju kao pružatelji volonterskih aktivnosti govorno o inkluzivnom volontiranju. Ovaj oblik volontiranja manje je zastupljen jer zahtijeva od organizatora volontiranja posvećivanje veće pozornosti uvjetima volontiranja s kojima se svakodnevno ne susreće.

Neke od prepreka su:

- Nedostatak iskustva u radu sa specifičnim ciljnim skupinama i posljedično strah od njihova uključivanja u volontiranje
- Zabrinutost da će rad s ovim volonterima biti teži i vremenски zahtjevniji
- Ograničeno znanje o tomu koje bi volonterske pozicije bile prikladne za volontere
- Strah od prihvatanja izazova.

- Nedovoljno znanja o postupanju u slučaju problema.
- Stereotipi i predrasude koje postoje u organizaciji ili društvu.

Zakon o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) definira inkluzivno volontiranje i volontere kroz Načelo inkluzivnog volontiranja, Članak 14. (NN 22/13).

*Marijana Hadžić,
ekudikatorica volontera
(CARPE DIEM, Karlovac)*

ŠTO JE ŠKOLSKO VOLONTIRANJE – VOLONTIRANJE U ŠKOLAMA?

Školsko volontiranje predstavlja oblik organiziranog volontiranja u kojem škole nose ulogu promicatelja, poticatelja i organizatora volontiranja te omogućuje djeci i mladima poduzimanje prvih koraka u području volonterstva. Promicanjem volonterstva i uvođenjem volonterskih aktivnosti škole educiraju mlade o vrijednostima, ali i mogućnostima koje im može pružiti volontiranje, odnosno provode odgoj za volontiranje.

Važnost odgoja za volontiranje prepoznata je i Zakonom o volonterstvu koji je stupio na snagu 2007. godine te je dopunjeno 2013. godine.

U članku 2., stav. 4. Zakona (NN 22/13) navedeno je: "Djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske te u neformalnim oblicima učenja potrebno je upoznati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja, omogućiti im stjecanje iskustva volontiranja te kroz građanski odgoj i obrazovanje razviti cijelovitu ospobljenost za volontiranje, društvenu solidarnost i aktiv-

no građanstvo. Brojne su pogodnosti koje proizlaze iz školskog volontiranja koje se odražavaju na dječu i mlade, ali i na njihove roditelje, zaposlenike škola, škole te lokalnu zajednicu. „

Odgojom za volontiranje i poticanjem volonterstva kod djece i mladih utječe se na razvoj empatije, razvoj postojećih i stjecanje novih znanja i vještina, razvoj vještina timskog rada, razvoj socijalnih vještina, povećanje samopouzdanja, bolje razumjevanje društvenih problema, aktivnije sudjelovanje u školi i lokalnoj zajednici. Potiče se želja za istraživanjem novih mogućnosti volontiranja, stjecanja iskustva u volontiranju i van granica države kao što je uključivanje u programe Erasmus + i Europske snage solidarnosti.

Upravo zbog širokog utjecaja koje se ostvaruje, volontерство je prepoznato je kao kvalitetan izvor stjecanja prvih radnih iskustva i stvaranja kompetencija ključnih za osobni i profesionalni razvoj koji omogućuje lakšu i veću zapošljivost. Prepoznajući te kvalitete Nacionalni odbor za razvoj volontera i tada Ministarstvo socijalne politike i mlađih (danas Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku) izradilo je Potvrdu o kompetencijama stečenim kroz volontiranje čija svrha je pružiti podršku volonterima u prepoznavanju njihovih kompetencija stečenih kroz volonterska iskustva.

Volontiranje i volonterski angažman mnogim je mlađima pomoć u stjecanju, prije svega životnih, ali i socijalnih vještina te prilika za proširivanjem i nadograđivanjem iskustava u raznim područjima djelovanja kao prvi susret s tržištem rada.

Uključivanjem roditelja djece i mlađih u volonterske aktivnosti škole omogućuje kvalitetniju povezanost škole sa lokalnom zajednicom te prepoznatljivost kako u užoj tako i široj lokalnoj zajednici. Škole uvođenjem volonterskih programa unapređuju svoje kurikulume, a edukacijom zaposlenika u području menadžmenta vo-

lontera/ki voditelji školskih klubova i djelatnici koji vode učenike volontere sistematizira se ovaj vid aktivnosti u školama.

Uvođenje i izrada volonterskih programa omogućuje školama bolje upoznavanje njihovih učenika i unapređenje odnosa učenika s nastavnicima. Pomoći u početnim koracima uspostave volonterskih klubova u školama pružaju volonterski centri u lokalnoj zajednici što omogućuje bolje umrežavanje škola s lokalnom zajednicom i organizacijama civilnog društva.

Samo neki od primjera volonterskih aktivnosti su: vršnjačka pomoći u učenju, humanitarne akcije, akcije zaštite okoliša, akcije prevencije ovisnosti, sportske akcije, akcije u području kulture i umjetnosti, druženje te pomoći starijima i nemoćnim.

*Marijana Hadžić,
ekudikatorica volontera
(CARPE DIEM, Karlovac)*

ORGANIZATORI VOLONTIRANJA

Tko su organizatori volontiranja?

Volontiranje organizira organizator volontiranja, a skladno Zakonu o volonterstvu, organizator volontiranja može biti svaka pravna osoba koja nije osnovana s ciljem stjecanja dobiti, odnosno neprofitna pravna osoba. To bi značilo da organizator volontiranja mogu biti udruge, zaklade, fundacije, škole, fakulteti, sindikati, vjerske zajednice, javne ustanove, turističke zajednice, državna tijela te tijela jedinica lokalne područne (regionalne) samouprave. Ustanove kojima je osnivač fizička osoba također mogu biti organizatori volontiranja, ali samo u dijelu neprofitnih aktivnosti (primjerice privatni dom za starije i nemoćne osobe).

Prava i obveze organizatora volontiranja

Organizatori volontiranja imaju prava i obveze u provođenju volonterskih aktivnosti i radu s volonterima koje su uređena Zakonom o volonterstvu i Etičkim kodeksom volontera (NN 58/07) te koja se dopunjaju s internim pravilnicima i drugim zakonima relevantnima za djelovanje pojedinog organizatora volontiranja.

Organizator volontiranja ima više obaveza nego prava, što je i logično obzirom da je odgovoran za dobrobit svojih volontera, korisnika, ali i svoje organizacije. Imajte na umu da su prava organizatora volontiranja obveze volontera, a obveze organizatora volontiranja prava volontera. Dolje navedena prava i obveze organizatora volontiranja, preporučamo da uvrstite u svoj pravilnik o radu s volonterima kako biste osigurali da svi koji su uključeni u organiziranje i provedbu volonterskih aktivnosti u vašoj organizaciji budu upoznati s istima.

Prava organizatora volontiranja:

- na savjetovanje i sudjelovanje u postupcima donošenja odluka na svim razinama kad u području volontira-

nja, u svojstvu dionika, predstavljaju interes i potrebe volontera,

- na izbor volontera u skladu sa svojom misijom i vizijom, kao i vještinama i profile volontera kad priroda volontiranja to zahtijeva,
- biti pravodobno obaviješteni o prekidu volontiranja od strane volontera,
- biti upoznati s načinima praćenja i procjene kompetencija stečenih volontiranjem.

Obveze organizatora volontiranja:

- poštovati prava volontera,
- ispuniti obveze prema volonterima,
- osigurati uvjete za poštovanje prava volontera,
- izdati volonterki ili volonteru pisano potvrdu o volontiranju te u nju upisati podatke propisane Zakonom o volonterstvu,
- osigurati materijale i sredstava za obavljanje volonterskih aktivnosti,
- osigurati isplatu ugovorenih troškova volonterki ili volonteru,
- osigurati volonterki ili volonteru tajnost osobnih podataka i zaštitu privatnosti,
- osigurati druge uvjete i poštivati prava propisana ovim Zakonom,
- ustanoviti uključiv i učinkovit postupak izbora volontera koji će omogućiti uključivanje različitih skupina te osobito poticati volontiranje socijalno isključenih skupina,
- razviti standard kvalitete koji osiguravaju pripremu i izvješćivanje, nude osobno vođenje i podršku, nadzor i mentorstvo kroz čitav tijek volontiranja kao i jasne sustave vrjednovanja i praćenja, poželjno kroz razvoj

- sustava osiguranja kvalitete,
- promicati volontiranje i njegov doprinos društvu i pojedincu,
- omogućiti volonteru sudjelovanje u donošenju odluka o volonterskoj aktivnosti odnosno uslugama i osjećaj pripadnosti projektu,
- omogućiti volonteru pokretanje vlastitih inicijativa u skladu s misijom i vizijom organizatora volontiranja i provođene aktivnosti odnosno usluge,
- omogućiti volonteru stjecanje vještina i kompetencija te iskustva u području u kojem volontira,

- omogućiti ili zagovarati uvođenje alata za priznavanje kompetencija, vještina i iskustava stečenih volontiranjem, a u suradnji s obrazovnim ustanovama i poslodavcima.

*Paula Raužan,
ekukatorica volontera
(ALD, Sisak)*

ETIČKI KODEKS

Etički kodeks volontera usvojio je Nacionalni odbor za razvoj volonterstva 2008. godine temeljem članka 23. Zakona o volonterstvu i objavljen je u Narodnim novinama br. 58/08.

Kodeks predstavlja skup vrijednosti, načela i standara kojima se usmjerava proces organiziranog uključivanja volontera u aktivnosti za opću dobrobit. Kodeksom se promiču najviše vrednote ustavnog poretku Republike Hrvatske. Počiva na načelu da je volonterstvo temelj civilnog društva i od vitalne važnosti za razvoj (sudioničke) demokracije jer se, kroz sudjelovanje u društvenim procesima, jača i osobna odgovornost građana volontera. Cilj Etičkog kodeksa je promicanje pozitivne prakse volontiranja i primjene načela i standarda volonterstva među organizatorima volontiranja, volonterima i korisnicima njihovih usluga.

Predstavlja minimalni zajednički sustav vrijednosti koji organizatori volontiranja i volonteri prihvataju u

svom području djelovanja. Pisan je na razini općenitošti koja organizatorima volontiranja omogućuje razradu propisanih standarda sukladno načelima organizacije, poštujući tako specifičnosti organizacije, a posebno potreba korisnika volonterskih usluga.

Svi organizatori volontiranja, volonteri i korisnici njihovih usluga obvezuju se da u svom radu djeluju sukladno načelima i standardima Etičkog kodeksa.

Kodeks je vrlo dobar alat za upoznavanje volontera s načelima organizacije u koju se uključuju te pridonići jasnjem definiranju međusobnih odnosa od početka volontiranja.

*Paula Raužan,
ekukatorica volontera
(ALD, Sisak)*

PROMOCIJA VOLONTIRANJA

Promocija volontiranja kao aktivnosti koja razvija društvo i pojedince je permanentna, a odvija se ovisno o skupinama kojima se obraćamo. Na nacionalnom nivou postoje strukture koje rade na razvoju i promociji volonterstva kao što je Nacionalni odbor za razvoj volonterstva, a u nekim mjestima postoje slične lokalne strukture (povjerenstva i savjeti za razvoj volonterstva). Lokalne strukture za razvoj i promociju volonterstva upoznaju lokalnu zajednicu s postojećim

trendovima, ali važnije, dobivaju povratnu informaciju iz lokalne zajednice od samih organizatora volontiranja.

Organizatori volontiranja promiču vrijednosti volontiranja zahvaljujući rezultatima njihovih volonterskih aktivnosti, a čijem uspjehu doprinose volonteri. Uspješna provedba volonterskih aktivnosti ovisi, između ostalog, i o dobrom odabiru volontera te je stoga važno razmisliti i isplanirati način i kanale oglašavanja volonterskih aktivnosti koje provodimo

METODA PRONALAŽENJA VOLONTERA	KOMUNIKACIJSKE TEHNIKE	PRIMJERENO ZA
Široka metoda prikupljanja (otvoreni pristup) Primjerena je situacijama u kojima vam je potreban velik broj volontera i širok spektar vještina na relativno kratko vrijeme.	Masovni mediji (tradicionalni i digitalni, društvene mreže i aplikacije); internetska stranica organizacije; tiskani materijali (letci, plakati i sl.); školski volonterski klubovi, volonterski centri, javne prezentacije i slično.	Jednokratne volonterske akcije; sportska događanja; filmske festivali i slično.
Ciljana metoda pronalaženja Primjerena je za situacije u kojima znate točno kakva znanja, vještine i stavove želite dobiti od volontera.	Predavanja, plakati i letci u obrazovnim ustanovama specijaliziranim za relevantnu temu; stručni časopisi i glasila; predavanja u strukovnim organizacijama i slično.	Dugoročne volonterske pozicije u specifičnim projektima/programima.
Pronalaženje usmenom predajom Primjenjivo u situacijama u kojima tražite provjerene osobe i želite dobiti preporuku od nekoga kome vjerujete.	Upoznavanje članova tima i povezanih osoba s činjenicom da tražite volontere i s poslom koji će obavljati, uz molbu da prenesu informaciju dalje i preporuče pouzdane osobe.	Članstvo u upravljačkim tijelima udruge; rad s posebno osjetljivim korisnicima.

kako bi nam se odazvali volonteri koji imaju potrebna znanja, vještine i visoki nivo motivacije.

Kako pronaći volontere?

Pronalaženje volontera je proces ohrabrvanja i motiviranje učenika (građana) da poklone svoje vrijeme i svoje vještine vašoj školi. Proces pronaleta volontera je ukazivanje pojedincima (učenicima i građanima) građanima da mogu učiniti ono što žele učiniti, a ne uvjerenje da bi za njih bilo dobro volontirati.

Prilikom pronaleta volontera, vodite računa o sljedeća tri osnovna elementa:

- Preklapanju potreba volontera i škole,
- Izboru odgovarajuće metode pronaleta volontera,
- Tražite li dugoročne ili kratkoročne volontere.

Metode pronaleta volontera

Postoji tri osnovne metode pronaleta volontera koje se mogu primijeniti u svakoj organizaciji koja organizira volonterske aktivnosti te metode i tehnikе koje nijma najviše odgovaraju.

Za pristupanje školskom volonterskom klubu predlažemo široku metodu prikupljanja kako bi što više učenika dobilo informaciju o formiranju kluba i/ili mogućnosti uključivanja u rad istog. Obzirom da je ciljana skupina koncentrirana na samu školu, komunikacijske tehnikе se mogu odnositi na plakat u školi, informiranje na satu razrednika, slanje pisama roditeljima te sve druge tehnikе koje škola inače koristi kod informiranja učenika.

Prednost školskih volonterskih klubova u pronaletu volontera za konkretne volonterske aktivnosti je ta što volontere možete direktno tražiti unutar svog školskog kluba, ali ovisno o kakvim zadacima je riječ, čak i unutar školskog kluba možete koristiti ove metode. Ne zaboravite da volonteri školskog volonterskog kluba ne moraju uvijek biti samo učenici, već da ih možete potražiti i izvan škole, kao što su roditelji vaših učenika i volonteri u zajednici.

*Paula Raužan,
ekukatorica volontera
(ALD, Sisak)*

KAKO MOTIVIRATI VOLONTERE?

Volontere koji se prijave za volontiranje privuče jasno definirani volonterski zadaci koji odgovaraju njihovim interesima i sposobnostima. To je prvotna motivacija za uključivanje u volontiranje koju treba održavati kako bi osigurali kvalitetu volonterskih aktivnosti i spriječili odlazak volontera. Održavanje motivacije je uvijek izazovno i zahtjeva dobru pripremu i uključivanje cijele organizacije (škole).

Motivacija se održava redovnim praćenjem rada volontera jer im se na taj način daje mogućnost da sudjeluju sa svojim prijedlozima u dalnjem razvijanju i planiranju zadataka svojih volonterskih zadataka. Osim toga, na taj se način osigurava i kvalitetno provođenje volonterskih aktivnosti sukladno ciljevima i potrebljima korisnika. Važna je i podrška volonterima jer je ona usmjerenja na volontera kao osobu kroz koju im pokazujemo interes, razumijevanje i brigu za njih, osobito u vrijeme krize, a koja im omogućuje da zadovolje svoje potrebe i potrebe organizacije.

Savjeti kako zadržati motiviranost i kreativnost volontera¹

- Osigurajte mogućnosti i slobodu da volonteri daju svoje prijedloge za nove načine i pristupe u obavljanju posla i aktivnosti na kojima su angažirani.
- Osigurajte takvu vrstu zadatka ili posla koji će omogućiti volonteru da ga uspješno obavlja.
- Gradite volonterov osjećaj osobne kontrole nad poslovima koji se trebaju obaviti, što se može postići tako da uključite volontere u definiranje ciljeva koje želite određenim aktivnostima postići te u proces donošenja odluka.
- Osigurajte realno vrijeme za obavljanje određenih pozicija ili zadataka.
- „Izazovite“ volontere da rješavaju probleme, te da pristupaju obavljanju pozicija ili zadataka na kreativan i nov način.
- Osigurajte sigurno okruženje (duh zajedništva, otvorena komunikacija, uključujući otvoreni razgovor o problemima, poticaj za dijeljenje i iznošenje ideja).
- Potičite druženje i timski duh.
- Redovita i stalna edukacija volontera.

Ne zaboravite zahvaliti volonterima i nagraditi ih za njihov rad!

*Paula Raužan,
ekudikatorica volontera
(ALD, Sisak)*

¹ Isaksen, The Creative Problem Solving Group, Buffalo, NY, 1998.

ZAŠTO VOLONTIRATI?

Svaki volonter ima svoje razloge za volontiranje koji se kreću od osobnih do profesionalnih. To znači da možemo volontirati iz isključivo altruističkih razloga jer nas to ispunjava i čini sretnima, boljima. Profesionalni razlozi za volontiranje vežu se zapravo uz činjenicu da se želimo pokazati na nekom području pred ljudima stručnima u tome i na taj način otvoriti si put za zaposlenje. Koji god razlog bio za volontiranje, svaki je jednak dobar i opravdan jer volontiranjem činimo dobro drugima, a i samome sebi kroz razvoj i unaprjeđenje svojih vještina, znanja, poznanstava i sl.

„Volontiranje je jedan od najsnažnijih elemenata koji doprinose razvoju i oblikuju demokratske promjene u svakom suvremenom društvu. Volontiranje osnažuje pojedince, izgrađuje osjećaj solidarnosti, potiče na sudjelovanje, štiti ranjive skupine od ekomske, društvene i političke marginalizacije i ima potencijal kohezivnog elementa u društvu.“ (Manifest za volonterstvo u EU:2006, cit. prema Kamenko, Kovačević, Šehić Relić, 2016:13).

Forčić G., Ćulum B., Šehić Relić L (2016:10-11) pojašnjavaju u kojim se oblicima krivo upotrebljava pojam volontiranja: društveno koristan rad (alternativa služenju zatvorske kazne), stažiranje u pojedinim strukama, mjere poticanja zapošljavanja (stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa), pomaganje svojim bližnjima. Iako navedeni oblici nisu ništa manje vrijedni za razvoj pojedinca ili zajednice, konceptualno su različiti i zahtijevaju drugačiji pristup u promociji, razvoju i uključivanju. Navedenim oblicima nedostaju dva izuzetno važna kriterija: kriterij slobodne volje i koristi za druge da bi se mogli smatrati volontiranjem. Također je bitno spomenuti da volonteri nisu besplatna radna snaga što se često može čuti.

Zašto volontirati/volontiramo/volontiraju? Volontiranje nas vrlo često stavlja u situacije, okruženja s kojima se ne bismo susreli u svakodnevnom životu, odnosno nađemo se izvan „comfort zone“¹. Volontiranjem upoznajemo ljude koje inače možda ne bismo upoznali te se susreće-

¹ Više o comfort zoni: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-tools/201205/the-comfort-zone>

mo sa situacijama, problemima i izazovima kojih inače ne bi bilo. Dok god smo u svojoj comfort zoni ne možemo se susresti i vidjeti probleme koji su možda odmah iza ugla. Prema Šehić Relić i sur. (2014) na volontiranje nas potiču različiti osjećaji i potrebe te obuhvaćaju unutarnju motivaciju (želju da pomognemo onima kojima je pomoći potrebna) i vanjsku motivaciju (vlastite interese, želju za upoznavanjem novih ljudi, učenjem novih vještina i /ili korisnim provođenjem slobodnog vremena).

Clary i Snyder prema Šehić Relić L. i sur. (2014) navode šest glavnih motivacijskih kategorija volontiranja: vrijednosti (nekim ljudima volontiranje omogućuje da djeleju u skladu s osobnim uvjerenjem o važnosti pomaganja drugima), razumijevanje (za neke ljudi volontiranje ima funkciju propitivanja i shvaćanja, pri čemu se kroz

volontiranje zadovoljava želja za razumijevanjem ljudi kojima se pruža pomoći, organizacije za koje se volontira ili samih sebe), karijera (nekima volontiranje omogućuje usvajanje novih znanja i vještina koje im mogu pomoći pronalasku zaposlenja putem stvaranja novih poslovnih kontakata), društvo (nekima volontiranje predstavlja uspostavljanje novih društvenih odnosa te susretanje novih i zanimljivih ljudi, a potencijalno i stvaranje novih prijateljstava), poštovanje (vrlo velika stavka kod volontiranja, a posebno u pogledu izlaska iz comfort zone je podizanje samopoštovanja i samopouzdanja), zaštita (kod nekih volontiranje može pripomoći kod osjećaja usamljenosti ili negativnih osjećaja krivnje). No, bez obzira na navedene motive, ljudi volontiraju iz drugačijih razloga, od osobnih do profesionalnih.

Što kažu mladi zašto volontiraju:

Antonija:

„Uključila sam se u volonterski klub zato što volim pomagati onima kojima je to potrebno, želim unaprijediti i poboljšati odnose sa svojim prijateljima te napraviti nešto korisno. U našem klubu svi smo jednaki i sa istim ciljem-pomoći, ali i naučiti nove stvari. Kroz ove tri aktivnosti koje ćemo provoditi u klubu tijekom školske godine želimo ujepšati okolinu u kojoj boravimo i poticati druge na volonterski rad.“ (učenica OŠ „Slava Raškaj“ Ozalj)

Filip: „Volim volontirati, zato što malim djelima mogu učiniti toliko mnoga.“ (preuzeto iz priručnika Generacija za V)

Raffi:

„Htio sam promijeniti svakodnevnu rutinu i okolinu. Doći u drugu državu, volontirati i na taj način promijeniti sebe“ (EVS volonter LAG-a Vallis Colapis iz Armenije)

Antea:

„Volontiranje je najljepši hobi koji čovjek može raditi. Ono ispunjava dušu i tijelo.“ (preuzeto iz priručnika Generacija za V)

Petra Cule, edukatorica volontera (LAG Vallis Colapis, Ozalj)

Elena:

„Uključila sam se u volonterski klub jer smatram da bi svaki čovjek trebao dati nešto svoje za dobrobit drugih.“ (učenica OŠ „Slava Raškaj“ Ozalj)

Ashot:

„Odlučio sam se na volontiranje jer smatram da me to čini bajkom osobom“ (EVS volonter LAG-a Vallis Colapis iz Armenije)

VOLONTERSTVO U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA KARLOVAČKE I SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Analiza potreba o vrsti volonterskih programa i motiviranosti učenika za volontiranjem

Igor Kuštreba, edukator volontera

(CARPE DIEM, Karlovac)

1. UVOD

1.1. Kontekst

Volontiranje je prepoznato kao građanska vrlina koja pridonosi razvoju zajednice, izgrađuje osjećaj solidarnosti, pridonosi izgradnji socijalnog i ljudskog potencijala te inicira promjene u društvu (Ledić, 2007). Posljednjih desetljeća sve više pojedinaca svoje slobodno vrijeme provodi volontirajući. Pokazuju to recentna istraživanja u Europskoj uniji (Angermann & Sittermann, 2010) dok se istovremeno smatra da je hrvatski prosjek niži od europskog¹.

Brojna istraživanja naširoko su potvrdila da volontiranje pozitivno djeluje na pojedince i na zajednicu u kojoj djeluju (Stukas, Snyder, & Clary, 2016; Plagnol & Huppert, 2010; Miljković & Jurčec, 2015) te podiže razinu vještina, svijesti i savjesti. Posebno je važno za mlade: volontiranje ima odgojnju i obrazovnu funkciju. Mladi kroz volonterski rad stječu osjećaj zajedništva i za zajednicu, solidarnost i empatiju prema ranjivim skupinama, razvijaju kritičko mišljenje, samopouzdanje i samopoštovanje (Ćavar, Pavić, & Racz, 2018). Kako je volontiranje prepoznato kao ključna odrednica u razvoju civilnog društva, posebno se naglasak stavlja na poticanje volontiranja od najranije dobi. Obrazovne i odgojne ustanove imaju veliku važnost u procesu usvajanja volonterstva i odgoju za volontiranje, a posljedično i važnu ulogu u formiranju društva preko volonterskih vrijednosti (Kotlar & Bašić, 2010). Iako postoje dijelovi Hrvatske gdje srednjoškolci volontiraju znatno više od hrvatskog prosjeka i imaju vrlo pozitivne stavove prema volontiranju (Ćavar, Pavić, & Racz, 2018), neka istraživanja pokazuju da Hrvatska ima nizak udio studenata koji volontiraju u odnosu na svijet i da se volontiranje ne promiče dovoljno kroz obrazovni sustav (Zrinščak & Lakoš, 2012). Nalazi također upućuju na potrebu unaprjeđenja informiranja mladih o volontiranju i (međunarodnim) volonterskim treningima za mlade i na potrebu stručnog usavršavanja nastavnika o volonterskim temama (Kotlar, Milanja, Jakšić, & Bionda, 2017) te da mladi općenito imaju negativnije stavove od starijih prema volontiranju (Ledić, 2007).

Pregled postojećih radova i istraživanja jasno ukazuje na potrebu za sustavnom edukacijom, promocijom i uključivanjem mladih u volontiranje od najranije dobi te uvođenjem strukturiranih i organiziranih volonterskih programa u obrazovni sustav. Zakonom o volonterstvu (NN 22/13) odgovorno obrazovnim ustanovama postavljena je zadaća promicanja vrijednosti volonterstva, a suradnja s organizacijama civilnog društva i volonterskim centrima čini se kao vrlo važan dio tog procesa.

¹ Zbog metodoloških razlika u istraživanjima udio stanovništva Hrvatske varira od 5% do gotovo 50%. Ipak, većina autora navodi da zaostajemo za europskim projekom. Često se u dostupnoj literaturi kao prosjek navodi 9,5% redovnih volontera, što bi nas svrstalo među zemlje Europske unije s najnižom stopom volontiranja, uz Bugarsku, Grčku, Italiju i Litvu, koje imaju participaciju u volontiranju ispod 10% (Angermann & Sittermann, 2010). Najvišu participaciju u volontiranju među Europskim zemljama imaju Nizozemska, Austrija, Švedska i Ujedinjeno Kraljevstvo, gdje volontira preko 40% odrasle populacije. Slijede Danska, Finska, Luksemburg i Njemačka s visokom participacijom od 30% do 39%, Estonija, Francuska i Latvija s prosječnom participacijom od 20% do 29%. U Belgiji, Češkoj, Slovačkoj, Irskoj, Malti, Poljskoj, Portugalu, Rumunjskoj, Sloveniji te u Španjolskoj bilježi se niska participacija od 10% do 19%.

1.2. Volonterska školica

Pripremajući projekt Volonterska školica prepoznali smo nekolicinu aktivnosti potrebnih za osnivanje volonterskih klubova u školama. Procjena potreba i povratna informacija od učitelja i učenika među najvažnijim je takvim aktivnostima, stoga smo od početka planirali provesti istraživanje po svim školama uključenim u projekt. Devet škola s područja Karlovačke (KŽ) i Sisačko-moslavačke županije² (SMŽ) izjavilo je prilikom početnih razgovora da u njihovim ustanovama postoji interes i potreba za osnivanjem volonterskih klubova. Istraživanjem smo htjeli doznati kakve volonterske aktivnosti učenici preferiraju, odnosno koje volonterske programe bi voljeli provoditi u novoosnovanim klubovima. Zanimalo nas je koliko učenika uopće ima iskustva u volontiranju i jesu li zainteresirani za takvo provođenje slobodnog vremena. Škole i koordinatori volontiranja na temelju istraživanja mogu planirati aktivnosti klubova i pripremati programe. Iako privlačnost aktivnosti u volonterstvu nije kriterij kojem se ostali podređuju, predodžba o broju zainteresiranih učenika važna je za pripremu i pravljenje računice za uspješno uključivanje učenika u volontiranje.

Samo istraživanje putem ovog projekta svojevrsna je promocija volontiranja, te se na taj pokušalo motivirati i zainteresirati učenike za sudjelovanje u budućim volonterskim klubovima. Ovo istraživanje nije zamišljeno da se provodi prema znanstvenim kriterijima jer, kao što smo rekli, cilj nam je bio promovirati projekt i na neki način zainteresirati učenike, „baciti udicu“ i uopće informirati da se u školi pripremaju nove volonterske aktivnosti.

2. CILJEVI

Pri osmišljavanju istraživanja imali smo dva cilja: a) promovirati projekt i zainteresirati učenike za sudjelovanje u volonterskim klubovima i b) prikupiti informacije koje možemo iskoristiti za planiranje rada budućih volonterskih klubova. Na jednostavan način planirano je procijeniti ima li interesa u školama za uključivanje u volonterske aktivnosti, kako je postojeće stanje i koja je prosječna razina iskustva među učenicima te razina zadovoljstva tim iskustvima.

Htjeli smo učenicima dati do znanja da i oni mogu stvarati sadržaj i planirati rad klubova, a uz standardne radiotvorenice o volontiranju (Biti volonter), anketom i fokus grupama uključivali smo učenike u projekt. Velik broj dosadašnjih istraživanja o volonterstvu u Hrvatskoj rađen je na studentskoj populaciji, dok je tek manji dio usmjeren na srednje i osnovne škole. Volonterskom školicom želimo обратити pozornost na potrebu popunjavanja te praznine i, nadamo se, potaknuti nova istraživanja o volonterskim navikama i stavovima u srednjim i osnovnim školama u Hrvatskoj.

3. METODOLOGIJA

Prilikom istraživanja služili smo se istraživački metodama ankete i fokus grupe. Anketirani su učenici i nastavnici, a fokus grupe su odradili sami nastavnici s učenicima. Anketna pitanja su izrađena od strane udruge Carpe Diem,

² S područja Karlovačke županije šest škola: Gimnazija Karlovac, OŠ Grabrik, Gimnazija Ogulin, OŠ Slava Raškaj Ozalj, OŠ Žakanje – PŠ Kamanje, OŠ Plaški te s područja Sisačko-moslavačke županije tri: OŠ Braća Ribar Sisak, OŠ Budaševo – Topolovac – Gušće, SŠ Topusko.

komentirana od strane projektnih partnera i prilagođena najmlađem uzrastu koji je ušao u uzorak. Kako je primarni cilj istraživanja doprinijeti projektnim ciljevima i aktivnostima, fokus nije bio na znanstveno postavljenim alatima za mjerjenje stavova, već za podizanje osviještenosti o postojanju projekta te motiviranju učenika da se uključe u volonterske aktivnosti. Anketni upitnici su iz tih razloga razmjerno kratki s ukupno 16 pitanja. Prvih šest odnosi se na opće i demografske podatke, a sljedećih sedam o iskustvima i željama vezanim uz volontiranje uz tri otvorena pitanja o problemima i potrebama kako zajednice u kojoj žive tako i vršnjaka.

Upitnik za nastavnike imao je svega sedam pitanja. Osim prva dva koja se odnose na opće podatke o školi, sva su otvorenog tipa. Taj upitnik također je prvenstveno imao zadatak osvjećivanja. Odgovori dobiveni su zapravo naj-vredniji samim školama i njihovom osoblju, da osvijeste koji su njihovi organizacijski kapaciteti, potrebe i iskustva.

Fokus grupe su odradile škole, uz sugestije projektnog tima o temama koje će biti bitne pri osnivanju volonterskih klubova. Kao i kod ankete za nastavnike, ove podatke nismo posebno obrađivali jer su kroz razgovor s učenicima same škole doznale iz prve ruke što njihovi učenici stvarno žele i kakva su njihova mišljenja o volontiranju. U daljnjem radu fokus će biti na anketnom upitniku za učenike.

4. REZULTATI

4.1. Opis uzorka

U anketiranju je sudjelovalo devet škola iz dvije županije. Učenici su ispunili 844 upitnika, a za popunjavanje su bili zaduženi nastavnici i pedagozi škola.

Tablica 1. Spolna struktura uzorka

Škola	Žene		Muškarci		UKUPNO	
	N	Udio	N	Udio	N	Udio
OŠ Grabrik	49	59,8%	33	40,2%	82	9,7%
Gimnazija Karlovac	103	75,2%	34	24,8%	137	16,2%
OŠ Žakanje	33	46,5%	38	53,5%	71	8,5%
OŠ Slava Raškaj Ozalj	58	47,9%	63	52,1%	121	14,3%
Gimnazija Ogulin	71	67,0%	35	33,0%	106	12,6%
OŠ Plaški	24	42,1%	33	57,9%	57	6,8%
SŠ Topusko	50	67,6%	24	32,4%	74	8,8%
OŠ B-T-G	40	48,2%	43	51,8%	83	9,8%
OŠ Braće Ribar	54	48,2%	58	51,8%	112	13,3%
UKUPNO	482	57,2%	361	42,8%	843	100%

Tablica 2. Podjela na osnovne i srednje škole

	N	Udio
Osnovna škola	527	62,4%
Srednja škola	317	37,6%
UKUPNO	844	100%

Tablica 3. Podjela prema županijama

	N	Udio
Karlovačka	575	68,1%
Sisačko-moslavačka	269	31,9%
UKUPNO	844	100%

Tablica 4. Spol prema školi

	Ženski		Muški	
	N	Udio	N	Udio
Osnovna škola	258	49,0%	268	51,0%
Srednja škola	224	70,7%	93	29,3%
UKUPNO	482	57,2%	361	42,8%

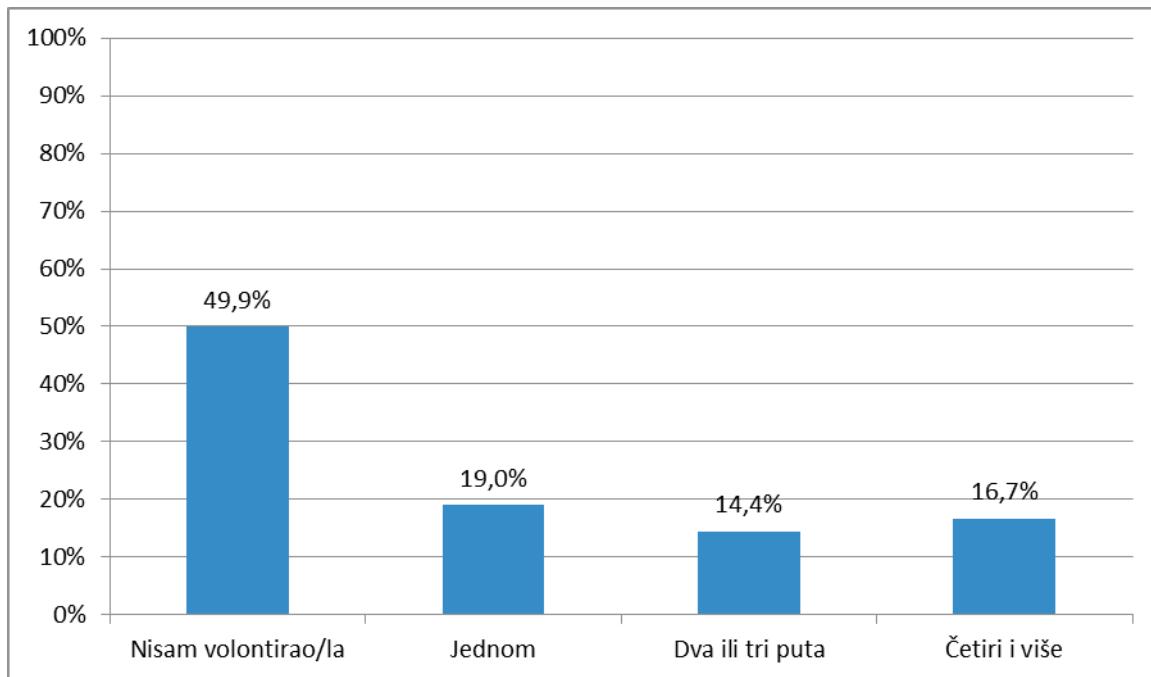
Upitnik je ispunilo nešto više djevojčica nego dječaka (Tablica 1.) i više osnovnoškolaca od učenika srednjih škola, što proizlazi iz odabira škola za projekt Volonterska školica. U uzorku su, prethodno odabranih, šest osnovnih i tri srednjih škola te je takav i omjer ispunjenih upitnika (Tablica 2.). Sličan je omjer među županijama: šest škola odbranjeno je iz KŽ, a tri iz SMŽ (Tablica 3.). Ono što uzorak čini dodatno heterogenim je podjela prema razredima. U anketiranje su bili uključeni viši razredi osnovnih (od petih do osmih) i svi razredi srednjih škola (od prvih do četvrtih). Valja napomenuti i da je u srednjim školama upitnik ispunilo znatno više djevojčica (Tablica 4.) dok je u osnovnim školama taj omjer gotovo jednak. Općenito se smatra da Gimnaziju pohađa više djevojaka nego dječaka, a u uzorku su od tri srednje škole dvije gimnazije.

4.2. Volonterska iskustva

Za procjenu postojećeg stanja u školama postavili smo pitanje o broju volonterskih iskustava među učenicima. Ponuđeni odgovorili bili su: nemam iskustva, jedno iskustvo, dva ili tri iskustva i četiri i više. Zavisno o statističkoj obradi podataka, te smo kategorije po potrebi spajali. Gotovo polovica učenika nema nikakvih iskustava u volontiranju (Slika 1), na razini cijelog uzorka.

Slika 1. Jeste li dosad volontirali?

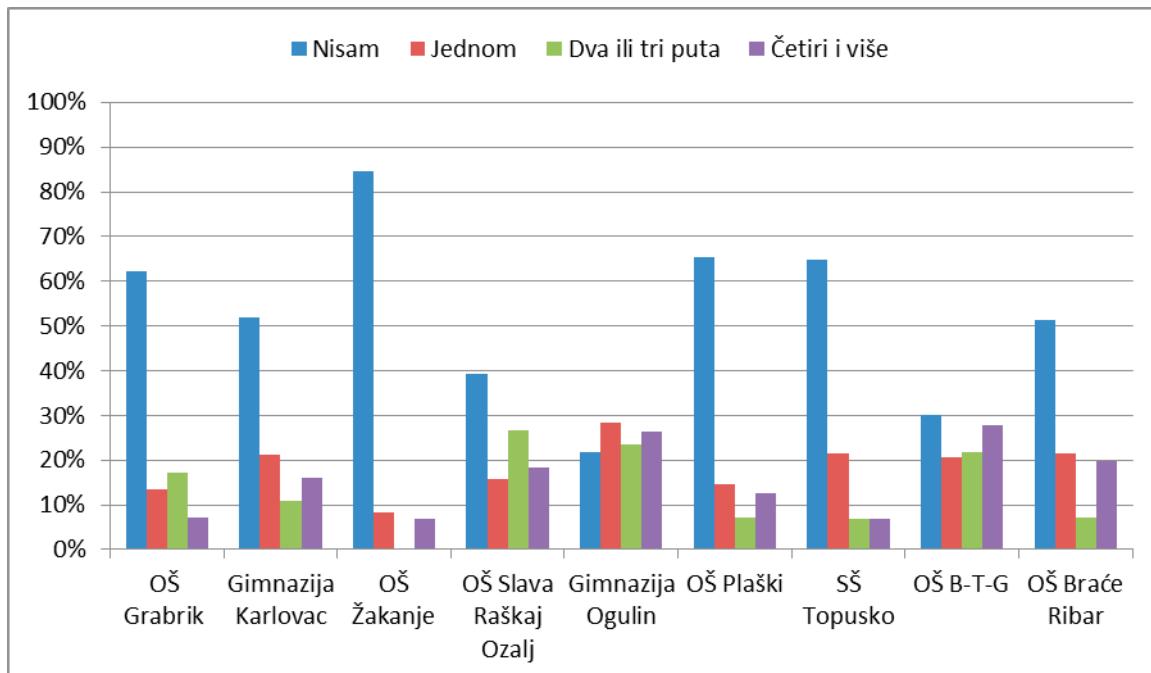

Tablica 5. Iskustvo volontiranja s obzirom na školu

Škola	Nisam	Jesam
OŠ Grabrik	62,2%	37,8%
Gimnazija Karlovac	51,8%	48,2%
OŠ Žakanje	84,7%	15,3%
OŠ Slava Raškaj Ozalj	39,2%	60,8%
Gimnazija Ogulin	21,7%	78,3%
OŠ Plaški	65,5%	34,5%
SŠ Topusko	64,9%	35,1%
OŠ B-T-G	30,1%	69,9%
OŠ Braće Ribar	51,4%	48,6%
UKUPNO	49,9%	50,1%
$\chi^2=104,9$, df=8, p<0,001		

Slika 2, Volontersko iskustvo po školama

Tablica 6. Iskustvo volontiranja s obzirom na srednju ili osnovnu školu

	Nisam	Jesam
Osnovna škola	53,0%	47,0%
Srednja škola	44,8%	55,2%
$\chi^2=4,95$, df=1, p<0,05		

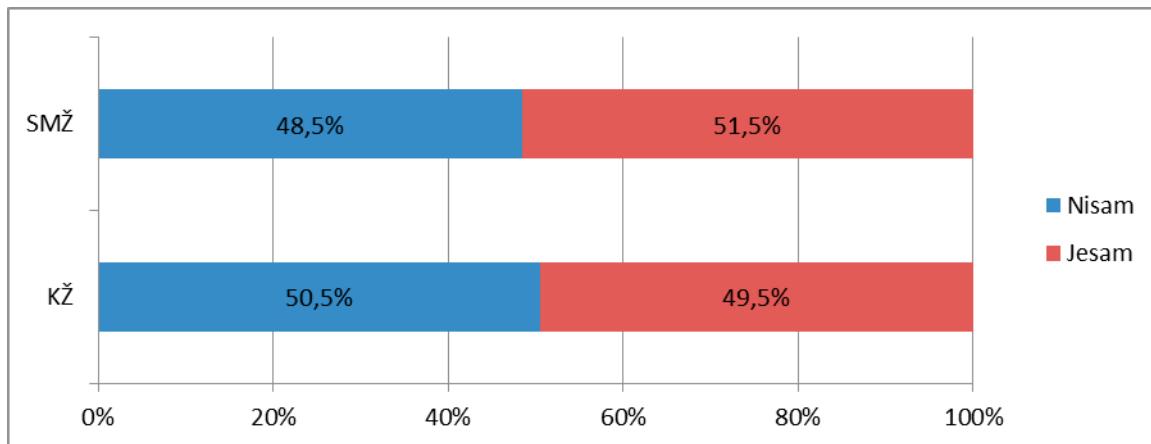
Kad iskustvo rangiramo prema školama uključenim u istraživanje, već na prvi pogled jasno je da su rezultati vrlo različiti. Sve razlike su statistički značajne ($p<0,001$, Tablica 5). Najveću postotnu razliku između učenika koji su volontirali i koji nisu volontirali imaju Gimnazija Ogulin, OŠ Žakanje i OŠ Budaševo-Topolovac-Gušće. Gimnazija Ogulin ima značajno veći broj učenika koji imaju volonterskih iskustava, no važno je istaknuti kako je ta škola u trenutku provođenja istraživanja već imala otvoren i funkcionirajući volonterski klub, što je bez dvojbe utjecalo na rezultate. OŠ B-T-G također čini razliku s velikim udjelom učenika koji su volontirali, a najmanji broj učenika s volonterskim iskustvima dolaze iz OŠ Žakanje što predstavlja najznačajnije odstupanje u među školama³.

3. Standardizirano rezidualno odstupanje za OŠ Žakanje iznosi -4,2, za Gimnaziju Ogulin 4,1 te za OŠ B-T-G 2,5.

Učenici srednjih škola imaju više volonterskog iskustva od učenika osnovnih škola. Razlika nije velika (Tablica 6), a pretpostavka je da su učenici u srednjoj školi tijekom obrazovanja bili više izloženi volonterskim „ponudama“ od onih u osnovnim školama, koji su dodatno ograničeni Zakonom o volonterstvu, jer djeca do 15 godina mogu učestvovati samo u „odgoju za volontiranje“, organiziranim isključivo u odgojne i obrazovne svrhe. Uzmemo li u obzir i postojanje volonterskog kluba u Gimnaziji Ogulin u trenutku provođenja istraživanja, čini se da je u osnovnim školama volontiranje popularno gotovo kao i u srednjim školama.

Slika 3. Volontersko iskustvo prema županijama

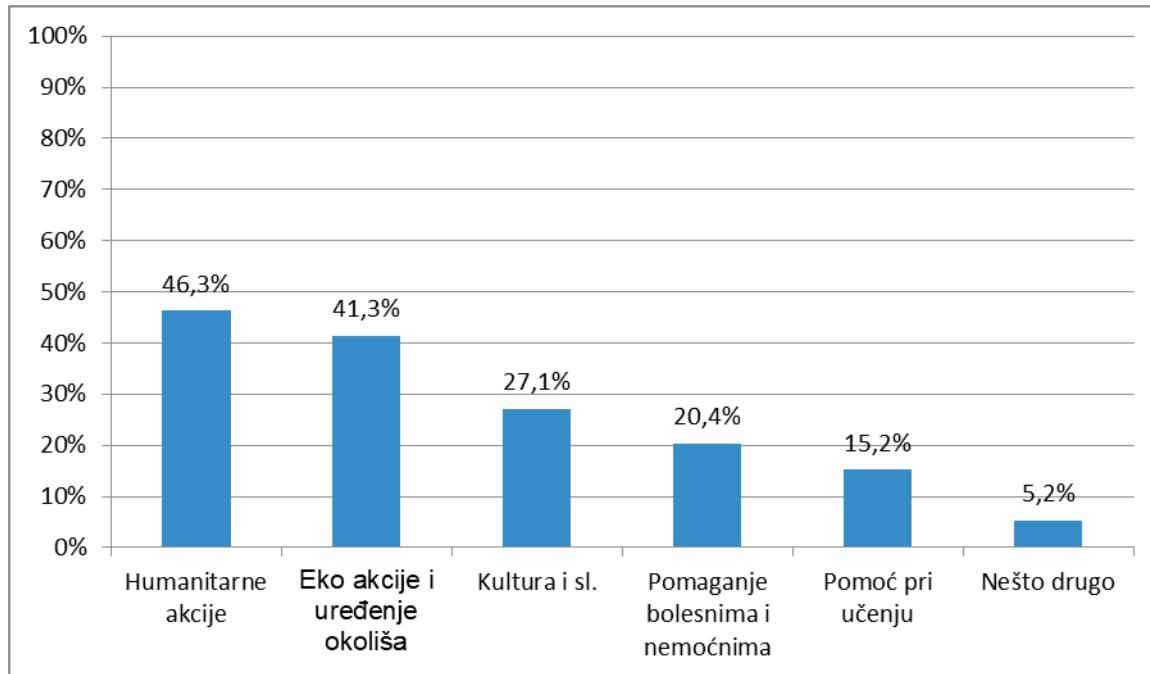
Prema prikupljenim podacima učenici Sisačko-moslavačke županije imaju nešto više iskustva od vršnjaka iz Karlovačke, no ta razlika nije velika (Slika 3) i nismo pronašli statističku značajnost⁴.

Vrlo je vjerojatno da je razina volonterskog iskustva u uzorku „kontaminirana“ zbog odabira škola. Škole u kojima smo vršili anketiranje odabrane su kao partneri u projektu jer je ranije ustanovljena mogućnost suradnje, dijelom na temelju postojećih volonterskih iskustava i iskazanog interesa za sistematiziranje volonterskog rada. Podaci su važni i indikativni za stvaranje slike o volonterskim navikama i stavovima učenika KŽ i SMŽ, ali je potreban oprez pri poopćavanju podataka.

⁴ Značajnost se pojavljuje ako u uzorku iz Karlovačke županije izostavimo Gimnaziju Ogulin zbog postojećeg volonterskog kluba: $\chi^2=4,69$, $df=1$, $p<0,05$

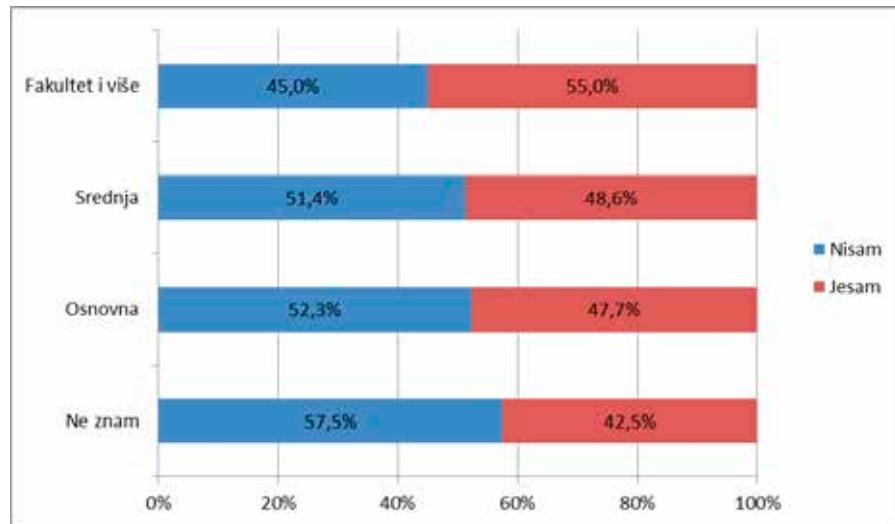
Slika 4. Iskustvo volontiranja po kategorijama

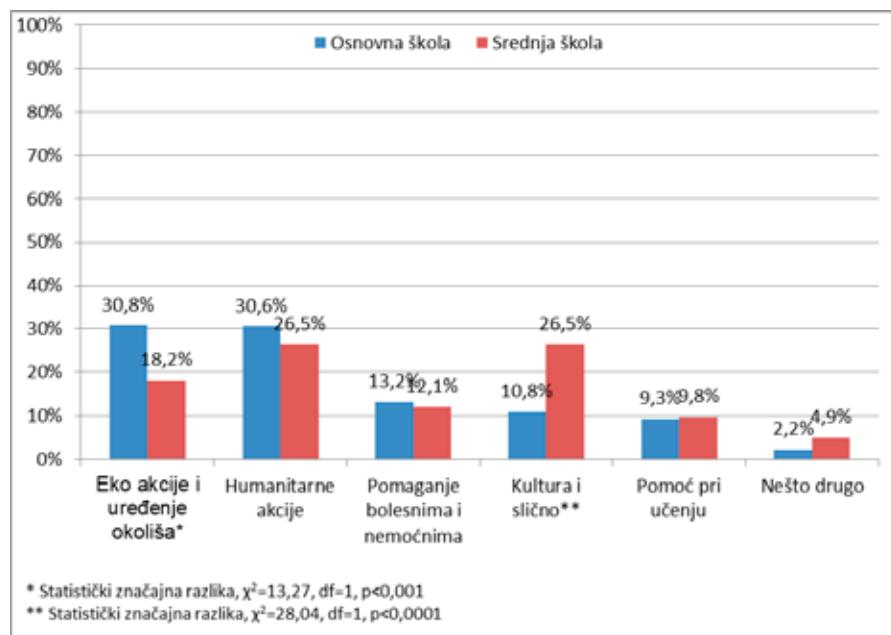
Provjerili smo koje su vrste aktivnosti u kojima su učenici stekli najviše volonterskih iskustava (Slika 4) te smo prilikom analiziranja podataka isključili učenike koje nemaju iskustva u volontiranju. Učenici su na ovo pitanje imali ponuđene kategorije na koje su mogli odgovoriti višestruko, odnosno mogli su zaokružiti više odgovora. Zbog toga zbroj svih odgovora iz tablice daje preko 100% jer se odnosi na broj odgovora umjesto na broj učenika. Slika 4 prikazuje iskustva volontiranja stečena na razini svih škola uključenih u projekt.

Pronašli smo zanimljive, ali i očekivane razlike u iskustvu volontiranja po vrsti aktivnosti s obzirom na tip škole (Slika 6). Pretpostavljeno je da će srednjoškolci volontirati u različitim aktivnostima od osnovnoškolaca jer, osim što se interesi oblikuju u skladu s dobi, srednjoškolci imaju širu ponudu volonterskih aktivnosti u koje se mogu uključiti. Pronađene su statistički značajne razlike u kategoriji aktivnosti ekološkog karaktera i uređenja okoliša, te u kategoriji kulture (koncerti, izložbe, filmski festivali i sl.). Osnovnoškolci su znatno manje volontirali u kulturnim aktivnostima, nasuprot znatno većem broju uključenih u aktivnosti ekološkog karaktera i uređenja okoliša. Među ostalim kategorijama bitne razlike nismo pronašli.

Slika 5. Iskustvo volontiranja s obzirom na najviše obrazovanje roditelja

Slika 6. Iskustvo volontiranja po kategorijama s obzirom na tip škole

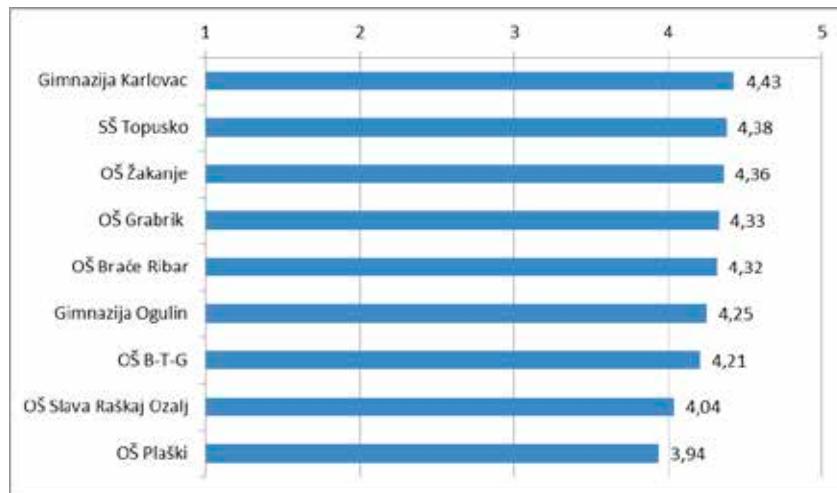

Obrazovanje roditelja nije se pokazalo značajnim pokazateljem za volontersko iskustvo. Prema obrađenim podacima (Slika 5) vidljiva je tendencija da se učenici čiji roditelji imaju veće obrazovanje više odlučuju volontirati, ali statističkim analizama te razlike se nisu pokazale značajnima te u ovom istraživanju dokaze o povezanosti obrazovanja roditelja i broja volonterskih iskustava djece nismo pronašli.

4.3. Zadovoljstvo volontiranjem

Zadovoljstvo volontiranjem mjerili smo skalom Likertova tipa od 1-5, gdje je 5 najveća moguća ocjena koju mogu dati svom iskustvu. Za analizu zadovoljstva isključili smo one učenike koji su prethodno izjavili da nemaju volonterska iskustva. Na razini cijelog uzorka učenici su prosječno vrednovali volonterska iskustva s visokih 4,25.

Slika 7. Ocjena volontiranja prema školama

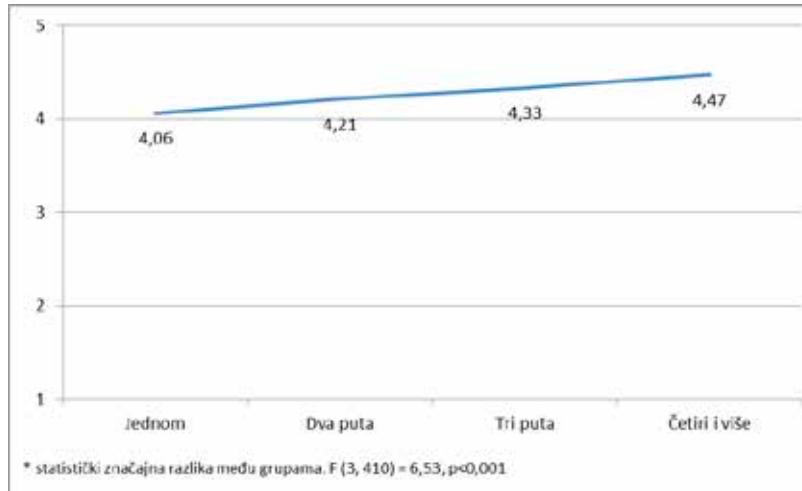
Učenici gotovo svih škola ocijenili su volonterska iskustva prosječno iznad 4,0, vrlo visokom ocjenom što upućuje na generalno zadovoljstvo dostupnih aktivnosti (Slika 7). Rekli bi i da se vjerojatno onima koji se odluče na volontiranje to i isplati u smislu stjecanja vještina ili znanja ili osjećaja koristi i dobročinjenja. Iako razlike između škole koja je s najvišom prosječnom ocjenom vrednovala volonterstvo (Gimnazija Karlovac) i škole koja je dala najnižu (OŠ Plaški) iznosi 0,49, značajne razlike između škola u statističkom smislu nismo pronašli. Umjesto toga utvrđena je povezanost između broja volonterskih iskustava i prosječnom ocjenom zadovoljstva. Jasno se uočava da učenici s više iskustva daju i veću ocjenu tim iskustvima⁵ (Slika 8), a ta korelacija je blago pozitivna⁶. Ako analiziramo koje su to točno razlike među grupama s različitim volonterskim iskustvima značajne, koristeći post hoc test (Fisherov LSD), dobivamo

⁵ Analizom varijance (ANOVA) utvrđena je povezanost, $F(3, 410) = 6,53, p < 0,01$

⁶ Spearmanov rho iznosi 0,216, $p < 0,01$

značajne razlike između učenika koji su volontirali jednom i učenika koji su volontirali tri puta ($p<0,05$) te između učenika koji su volontirali jednom i onih koji imaju četiri i više volonterska iskustva ($p<0,01$).

Slika 8. Ocjena volontiranja s obzirom na iskustvo volontiranja

Čini se da postoje razlike u zadovoljstvu volontiranjem prema spolu (Slika 9). Djevojke ocjenjuju volontiranje boljom ocjenom, a ta razlika se pokazala i statistički značajnom⁷. Provjerom po spolu između škola ustanovili smo da su djevojke iz Gimnazije Karlovac najviše ocijenile volontiranje, a neobično je da su na razini uzorka najmanju ocjenu dali dječaci iz iste škole⁸.

Slika 9. Ocjena volontiranja prema spolu

⁷ T testom je utvrđena značajnost $t=4,79, df=412, p<0,001$

⁸ Djevojke Gimnazije Karlovac ocijenile su volontiranje s 4,61 ($N=51$), a dječaci 3,79 ($N=14$). Kod dječaka vrlo blizu je i OŠ Plaški s 3,80 ($N=10$), no zbog malog broja upitnika u svakoj grupi nisu provedene daljnje analize zadovoljstva volontiranjem prema spolu i školi.

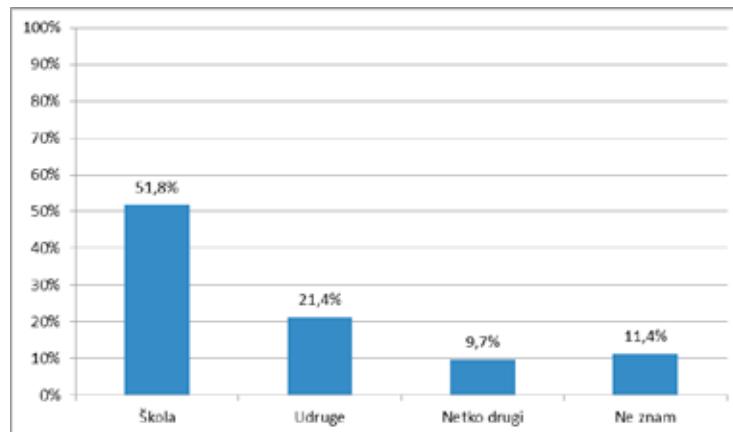

Nisu pronađene nikakve značajne razlike u zadovoljstvu volontiranjem među učenicima između KŽ i SMŽ, kao ni između srednjih i osnovnih škola. Ovi nalazi upućuju da je većina učenika vrlo zadovoljna s volonterskim iskustvima te se otvara mogućnost suradnje sa tim učenicima za daljnju promociju volonterstva.

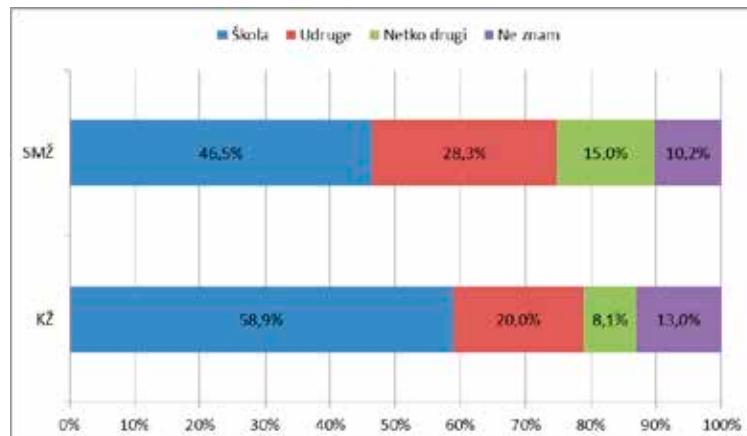
4.4. Tko je organizator volontiranja?

Pitanje o organizatoru volontiranja bilo je postavljeno na način da se učenici izjasne tko je **najčešće** bio organizator volontiranja u kojima su sudjelovali, uz samo jedan mogući odgovor.

Slika 10, Najčešći organizator volontiranja

Slika 11, Organizator volotiranja prema županiji

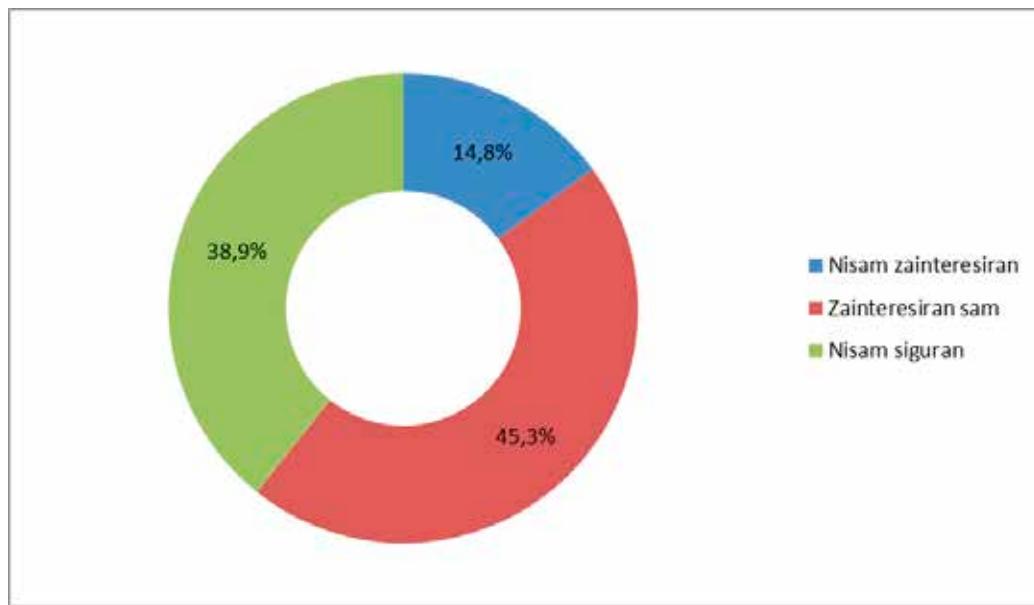
Najčešći organizatori volontiranja su, očekivano, same škole (Slika 10). Zanimljivo je da se učenici Sisačko-moslavačke županije najčešće više odlučuju na volontiranje van svojih škola od vršnjaka iz Karlovačke županije i ta razlika je statistički značajna⁹ (Slika 11).

Zakon o volonterstvu propisuje da za osobe mlađe od 15 godina organizator volontiranja mora biti odgojno obrazovna ustanova, ustanova socijalne skrbi ili druga pravna osoba koja organizira volontiranje u odgojne i obrazovne svrhe, što se naziva odgojem za volontiranje. Prema tome, učenici osnovnih škola ne mogu biti volonteri u punom smislu te riječi, već samo sudionici odgoja za volontiranje jer su mlađi od 15 godina. Imajući to na umu, nezahvalno je uspoređivati srednjoškolce i osnovnoškolce, no statistički značajne razlike među srednjoškolskom i osnovnoškolskom djecom, u smislu najčešćeg organizatora volontiranja, nismo pronašli.

4.5. Tko želi volontirati?

Vjerojatno najvažnije pitanje ovog istraživanja, pogotovo za organizatore volontiranja, je ima li uopće i kojoj mjeri zainteresiranih učenika da sudjeluju u volonterskim aktivnostima. Interes smo mjerili pitanjem na kraju upitnika, na koje je bilo ponuđeno tri odgovora: zainteresiran/a sam, nisam zainteresiran/a i nisam siguran/a.

Slika 12. Jeste li zainteresirani za volonterske aktivnosti?

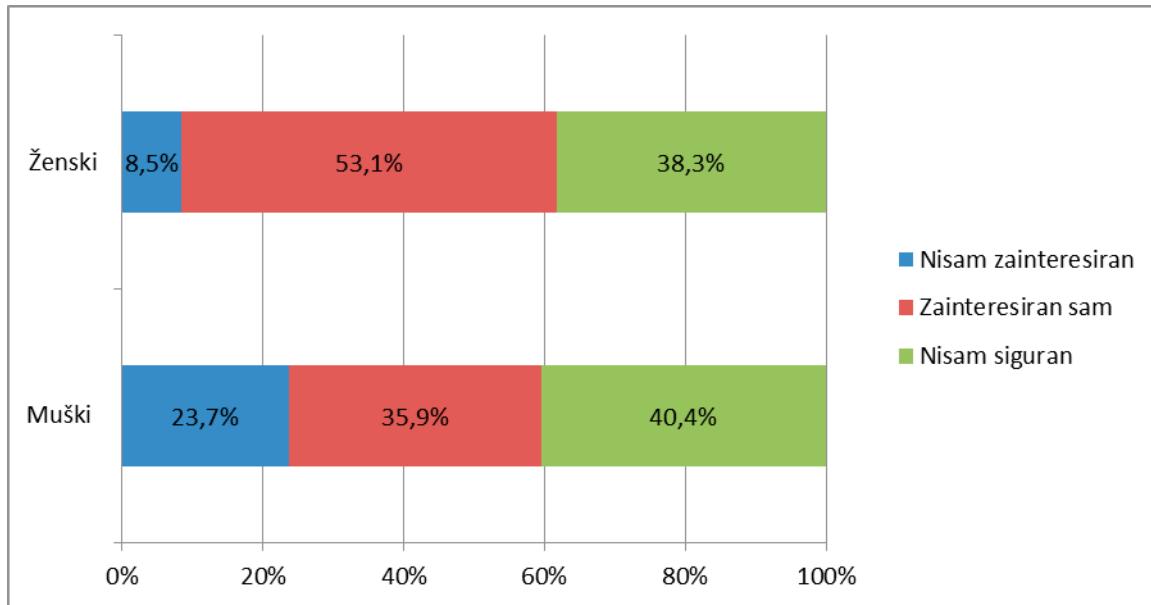

⁹ $\chi^2 = 9,5$, $df=3$, $p<0,05$

Ako podatke interpretiramo na konzervativniji način, tako da sve učenike koji nisu sigurni žele li volontirati pribrojimo onima koji uopće ne žele volontirati, dobivamo nešto manje od 50% učenika koji iskazuju interes za uključivanje u buduće volonterske aktivnosti (Slika 12). Dojma smo da je takvo stanje ohrabrujuće te da postoji zadovoljavajući broj učenika na koje organizatori volontiranja mogu računati. Na njima je da im pristupe na odgovarajući način i motiviraju za sudjelovanje. Pogotovo jer tek 14,8% ispitanika izjavljuje da nije zainteresirano za volontiranje.

Slika 13, Interes za volontiranje prema spolu

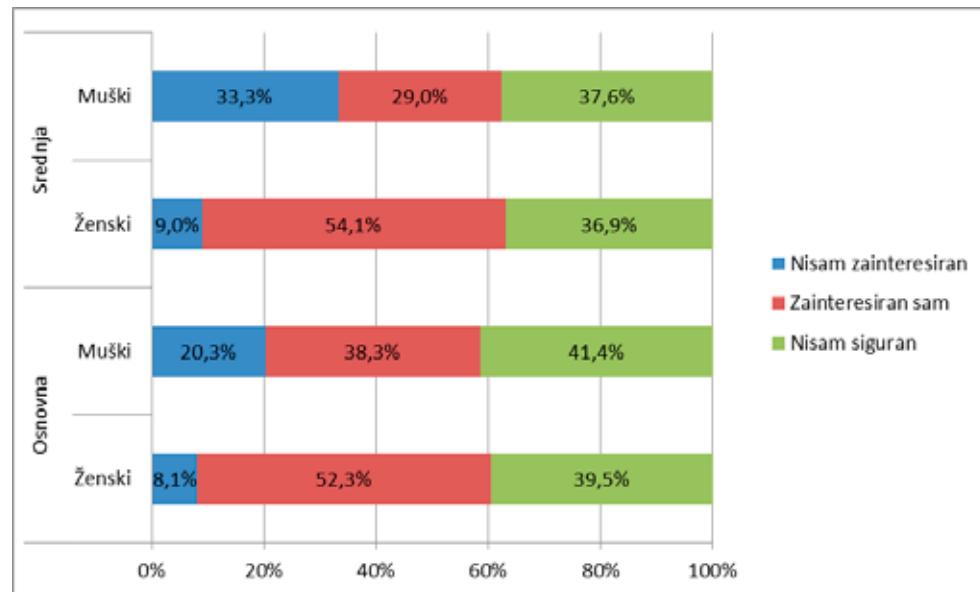

Organizatori volontiranja mogu više računati na djevojke, sudeći po našoj anketi (Slika 13). Kod muškaraca uku-
pno 35,9% ih pokazuje interes za volontiranje, u odnosu na 53,1% žena. Detaljnim uvidom u raspodjelu prema tipu
škole (srednja ili osnovna) vidljivo je da je nešto veći dio zainteresiranih u osnovnoj školi u odnosu na srednju školu,
dok je kod djevojaka taj odnos ravnomjerno raspoređen. Zbog čega dječaci nakon osnovne škole toliko gube interes
za volontiranjem svakako je zanimljiva tema, ali to pitanje ostavljamo budućim istraživanjima.

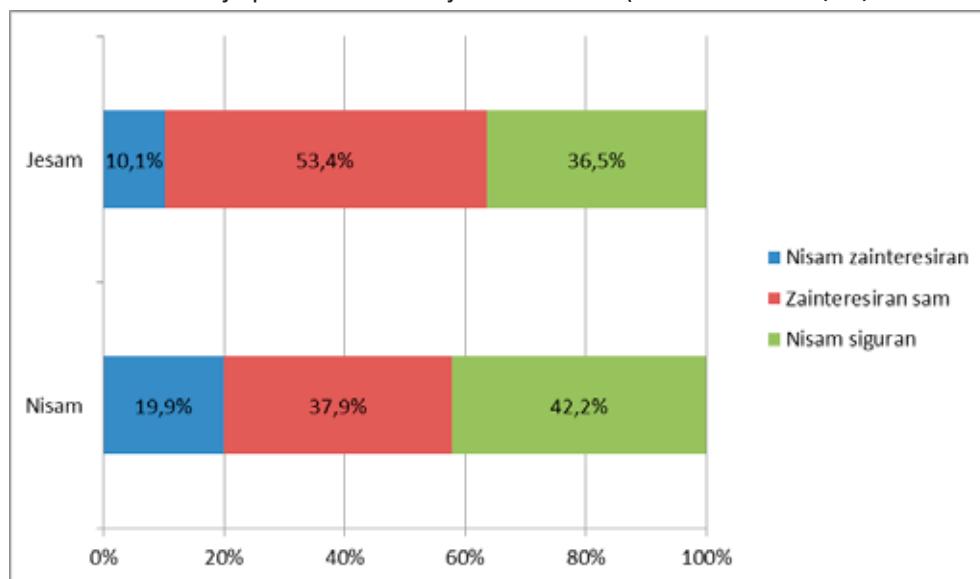
Ranije smo utvrdili povezanost volonterskih iskustava i tipom škole (vidi Tablicu 6), srednjoškolski učenici imaju
nešto više iskustava. Kako su u našem uzorku iz srednjih škola pretežito djevojke (vidi Tablicu 4), postoji mogućnost
da su činile razliku u istraživanju. Tu pretpostavku demantira provjera značajnosti razlika iskazanog interesa s obzi-
rom na tip škole. Drugim riječima, nismo pronašli bitnih i značajnih razlika u interesu za volontiranje između sred-
njoškolca i osnovnoškolaca, no vidljiva je razlika u odnosu na spol gdje dječaci u srednjoj školi nešto češće iskazuju
nezainteresiranost (33,3%) u odnosu na osnovnoškolce (20,3%).

Slika 14. Interes za volontiranje prema tipu škole i spolu

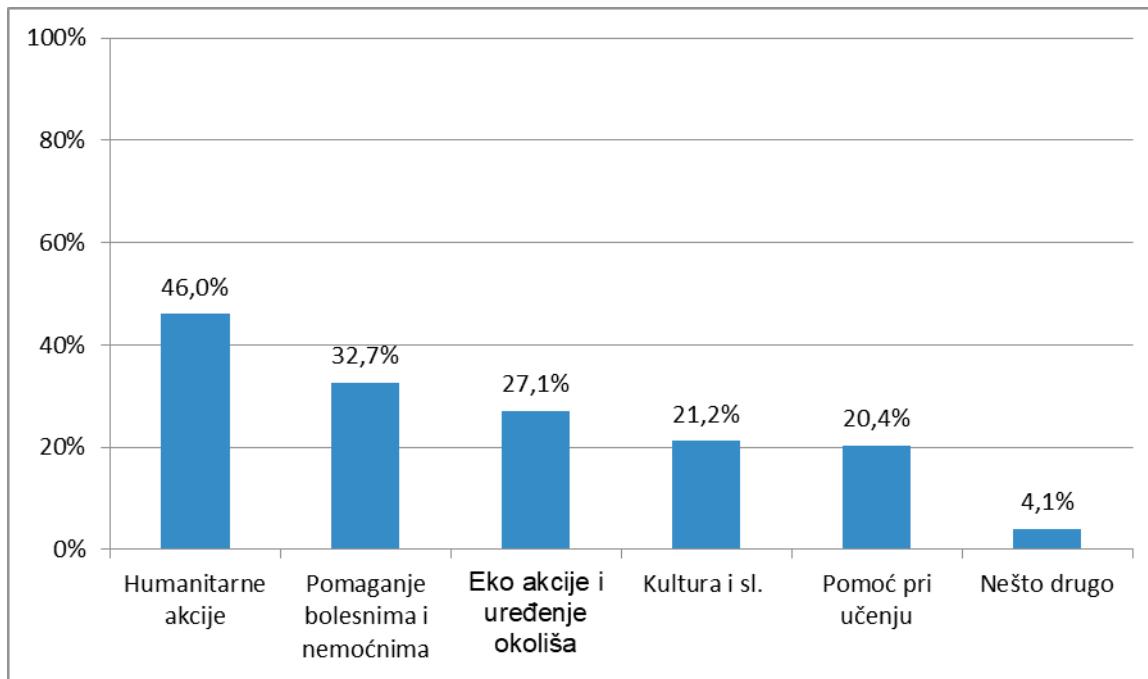
Slika 15. Interes za volontiranje prema dosadašnjim iskustvima (Jesam volontiao/la / Nisam volontirao/la)

Potvrdilo se da dosadašnja iskustva imaju pozitivan učinak na interes za dalnjim sudjelovanjem. Učenici koji imaju barem jedno volontersko iskustvo više iskazuju interes za dalnjim volontiranjem (Slika 15)¹⁰, što uz ranije utvrđenu povezanost između broja volonterskih iskustava i zadovoljstva tim iskustvima upućuje da je volontiranje najbolji promotor volonterstva.

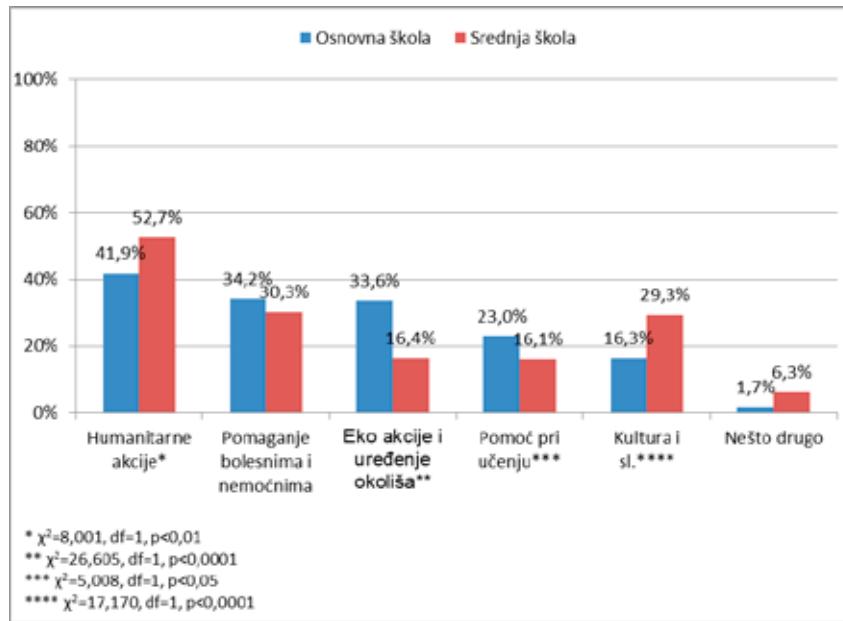
Podijeljeno na kategorije po temama volontiranja najviše interesa postoji za aktivnosti humanističkog i altruističnog tipa (Slika 16). Konačan zbroj predstavljenih postotaka veći je od 100%, jer se radi se o pitanju na koje je svaki učenik mogao obilježiti više odgovora. Zanimljivija je podjela prema tipu škole (Slika 17) gdje se jasno vide razlike u preferencijama. Učenici osnovnih škola više su zainteresirani za aktivnosti ekološkog karaktera i uređenje okoliša, te pomoći pri učenju dok su srednjoškolci za humanitarne aktivnosti i kulturna događanja.

Slika 16. U kakvim aktivnostima biste htjeli volontirati?

¹⁰ Pearsonovim hi-kvadrat testom utvrđena je značajnost: $\chi^2=25,82$, $df=2$, $p<0,001$

Slika 17. Interes za volontiranje po kategorijama i tipu škole

4.6. Osoblje škola

Od osoblja koje je popunilo upitnik uglavnom se radi o učiteljima, pedagozima, ali i o drugim djelatnicima škole. Škole su organizirale vrlo različite volonterske aktivnosti, ponajviše humanitarnog, ekološkog karaktera i pružanja pomoći, ali i kulturnih događanja i obljetnica. Velik dio aktivnosti se odnosi na uređenje okoliša i prostora unutar škole, poput knjižnice ili bojanja zidova.

Navedite kakve volonterske aktivnosti je provodila vaša škola u proteklih godinu dana:

„*Prikupljanje humanitarne pomoći za socijalnu samoposlužu u Vukovaru, posjeti učenika staračkom domu*“, OŠ Budašev-Tropolovac-Gušće

„*Suradnja s centrom za odgoj i obrazovanje djece i mlađeži, sudjelovanje u Noći muzeja, organizacija 250. obljetnice škole, vođenje plesne skupine, Festival umjetnosti*“, Gimnazija Karlovac

„*Skupljanje čepova, razmjena udžbenika, Valentinovo, Božićni sajam, Zelena čistka, Festival bajke*“, Gimnazija Bernardina Frankopana, Ogulin

Osoblje škole prepoznaje važnost i potrebu za pomaganjem učenicima u učenju. Prema iskustvima lokalnih volonterskih centara pomoći pri učenju vrlo je tražena i učinkovita, u vidu volontiranja. Rezultati ankete potvrđili su da i učenici takvu pomoći smatraju dobrodošlom. Škole također smatraju da kroz volonterske aktivnosti mogu osigurati financijsku pomoći, ali i raditi na osvješćivanju problema zajednice, one koje ne rješava redovna nastava.

Koje potrebe ili probleme je moguće riješiti putem volonterskih aktivnosti vaše škole?

„Pomoći učenicima slabijeg imovinskog statusa (plaćanje terenske nastave), pomoći stanovništvu slabijeg socijalnog statusa (socijalna samoposluga, centar za beskućnike)“, OŠ Grabrik, Karlovac

„Problem nedovoljne motivacije za školu, nezainteresiranosti, nerazvijenih radnih navika – kroz programe pomoći u učenju treba razviti empatiju i svijest o društvenoj odgovornosti“, OŠ Slava Raškaj, Ozalj

„Svakako se osjeti potreba za buđenjem entuzijazma, kreativnosti i u učenja raznih znanja i vještina. Tu škola i njeni djelatnici mogu dati veliki doprinos“, OŠ Braća Ribar, Sisak

Na pitanje kako LVC-i mogu pomoći školama u organizaciji volonterskih aktivnosti škole su uglavnom odgovorile da im je potrebna savjetodavna i tehnička pomoć. Čini se da velik problem predstavlja administracija koju škola mora zadovoljiti ukoliko želi organizirati volonterske aktivnosti i da „muku muče“ s papirima, evidencijama, suglasnostima. Željni su i prijedloga za rad, pomoći u prijevozu, nabavi materijala, novčanih potpora i pronalaženju volontera u slučaju da ih nemaju dovoljno. Odgovori upućuju da je stalna suradnja LVC-a i škola prijeko potrebna te da su projekti poput Volonterske školice poželjni za daljnje razvijanje infrastrukture volonterstva.

Prilikom organiziranja volonterskih aktivnosti kakvu biste pomoći trebali od lokalnog volonterskog centra?

„Da kontaktiraju ustanovu s kojom ćemo surađivati i u dogovoru sa školom odrede način, vrijeme i broj studiонika..., da educiraju i nas i djecu o stvarima koje potrebno znati prije obavljanja neke volonterske aktivnosti“, OŠ Grabrik, Karlovac.

5. ZAKLJUČAK

Analizom podataka dobivenih anketiranjem devet škola iz KŽ i SMŽ pojasnili smo status volonterstva u obrazovnim ustanovama spomenutog područja. Oko pola ispitanih učenika susrelo se s volonterskim aktivnostima, a najviše su u uzorku tome pridonijele škole Gimnazija Ogulin i osnovna škola Budaševo-Topolovac-Gušće. Srednjoškolci su volontirali više od učenika osnovnih škola, a djevojke više od dječaka.

Pronađene su razlike i u kategorijama u kojima su učenici dosad volontirali: srednjoškolci su sudjelovali u više aktivnosti kulturnog karaktera, a osnovnoškolci su bili uključeni u humanitarne i ekološke akcije te u uređenje okoliša. Najviše se volontiralo u humanitarnim aktivnostima (46%), što je vrlo slično s nalazima istraživanja o navikama zagrebačkih studenata, koji također često volontiraju u domovima za starije i nemoćne, prenoćistima i drugim sličnim organizacijama za pomoći ljudima (Zrinščak & Lakoš, 2012) i vrlo često iz altruističnih razloga (Pološki Vokić, Marić, & Horvat, 2013).

Neka istraživanja pokazala su da stanovništvo višeg obrazovanja ima pozitivnije stavove prema volontiranju od slabe obrazovanih (Ledić, 2007), a mi smo provjerili utječe li obrazovanje roditelja na broj volonterskih iskustava. Ovim istraživanjem to nije potvrđeno, a obrazovanje roditelja nije se pokazalo značajnim čimbenikom u ovom istraživanju.

Prosječna ocjena volonterskih iskustava ispitanika je visokih 4,25. Spol se i ovdje pokazao kao faktor različitosti: djevojke su volontiranju dale značajno višu ocjenu od dječaka (4,40 naprema 4,04). Što je još važnije, pronašli smo povezanost između broja iskustava i povećanja ocjene dodijeljene tim iskustvima. Oni koji imaju najveći broj volontiranja, daju i najveću ocjenu, čime se nameće da bi dobar promotor volonterstva bilo samo volontiranje i da bi u

daljnju promociju volonterskih vrijednosti bilo mudro uključiti učenike volontere. Stječu li učenici koji više volontiraju naklonost prema volontiranju kroz ta iskustva ili je sklonost većem broju volontiranja već postojala od početka, pitanje je koje nadilazi opseg ovog istraživanja. Drugim riječima, u budućim radovima valjalo bi istražiti predispozicije učenika s većim brojem iskustava te koji faktori najviše utječu na broj volontiranja.

Odgovori na pitanje o najčešćem organizatoru volontiranja nisu iznenađujući. Škole s 51,8% su najčešći organizator, a udruge s 21,4% su na drugom mjestu.

Osim „sondiranja“ terena, istraživanjem smo htjeli promovirati projekt Volonterska školica i volonterske aktivnosti općenito i iako se gotovo polovina učenika (45,3%) izjašnjava da je zainteresirano za sudjelovanje u volonterskim aktivnostima, bez mjerena stavova prije i poslije ne možemo sa sigurnošću tvrditi koliki efekt u promociji smo postigli. No ono što znamo je da ovo rezultati upućuju da volontere u školama uključenim u istraživanje ne bi trebalo biti teško pronaći, ali treba raditi na „mobiliziranju“ i aktiviranju tog potencijala. Najzaineresiranije su djevojke i oni koji već imaju barem jedno volontersko iskustvo dok su najpoželjnije kategorije volontiranja humanitarne i altruistične, poput rezultata istraživanja na zadarskim studentima gdje također dominira želja uključivanjem u aktivnosti humanitarnog karaktera (Kotlar, Milanja, Jakšić, & Bionda, 2017).

Cilj istraživanja je istraživanje i promoviranje volonterstva u obrazovnom sustavu, osvješćivanje, učenje i jačanje kapaciteta. Uz metodološka ograničenja, rezultati ovog istraživanja su indikativni i mogu poslužiti kao temelj za daljnja istraživanja i pripremu volonterskih aktivnosti te kao pokazatelj općeg stava u školama prema volonterstvu. Aktivnostima Volonterske školice pridružujemo se naporima za osvještavanje važnosti volonterskih vrijednosti te se pridružujemo brojnim aktivnim udruženjima, ustanovama, institucijama i pojedincima koji sustavno rade na promociji volonterstva. Volonterstvo može biti dobar indikator općeg stanja društva, no ono se ne događa samo po sebi i potrebno je aktivno razvijati vrednote koje promiče, dalnjim istraživanjima, društvenim i volonterskim aktivnostima.

6. OGRANIČENJA ISTRAŽIVANJA

Na istraživanje je prije svega utjecao odabir škola. Prilikom planiranja projekta uključili smo one škole koje su ranije imale određenu sklonost volonterskim aktivnostima i zainteresirano osoblje. Na taj način je slika volonterskih navika u školama vjerojatno uljepšana, za realnije stanje trebalo bi uključiti veći broj škola (prvenstveno veći broj različitih srednjih škola). Nadalje, za buduća istraživanja sličnog opsega uputno bi bilo odabrati koherentniju populaciju. Slijedeći logiku i pravila projektnog natječaja putem kojeg se ovo istraživanje provodilo, obuhvatili smo srednje i osnovne škole, Sisačko-moslavačku i Karlovačku županiju te velik broj različitih razreda, odnosno školskih generacija. Mišljenja smo da bi u sljedećim istraživanjima fokusiranje na uži dio školske populacije metodološki bio primjerjeniji (primjerice, samo srednje škole). Anketa kojom smo se služili je bila razmjerno kratka, prilagođena najmlađem uzrastu, stoga smo jednostavnost stavili u prvi plan. Nalazi su svakako indikativni, ali potreban je oprez prilikom interpretacije podataka.

Svakako bi zanimljivo bilo nadograditi istraživanje s mjerjenjem stavova, informiranosti i razumijevanja volonterstva, kao i podrobnije ispitati volonterske navike poput učestalosti volontiranja. Prethodna istraživanja provedena u Hrvatskoj pokazala da se iza velikih brojeva nerijetko krije niska učestalost volontiranja (Zrinčak i Lakoš 2012).

Literatura:

- Angermann, A., & Sittermann, B. (2010). *Volunteering in the Member States of the European Union - Evaluation and Summary of Current Studies*. Observatory for Sociopolitical Developments in Europe.
- Ćavar, J., Pavić, J., & Racz, A. (2018, Kolovoz). Procjena stavova i zastupljenost volontiranja u srednjoškolskoj populaciji na području grada Vinkovaca. *Medica Jadertina*, 48(3), 143-156.
- Kotlar, V., & Bašić, S. (2010, Listopad). Uloga odgojno-obrazovnih ustanova u razvoju volonterstva u Hrvatskoj. *Acta Jadertina*, 7(1).
- Kotlar, V., Milanja, I., Jakšić, K., & Bionda, M. (2017, Ožujak). Stavovi o volontiranju i vrednovanju volonterskog rada studenata Sveučilišta u Zadru. *Magistra Jadertina*, 11(1), 105-130.
- Ledić, J. (2007). *Zašto (ne) volontiramo? Stavovi javnosti o volonterstvu*. Zagreb: Jennifer Stuart.
- Miljković, D., & Jurčec, L. (2015, Siječanj). Povezanost pristupa sreći, motiva za volontiranje i subjektivne dobrobiti volontera. *Napredak: časopis za pedagošku teoriju i praksu*, 156(1-2), 115-129.
- Plagnol, C. A., & Huppert, A. F. (2010, June). Happy to Help? Exploring the Factors Associated with Variations in Rates of Volunteering Across Europe. *Social Indicators Research*, 97(2), 157–176.
- Pološki Vokić, N., Marić, I., & Horvat, G. (2013). Motivacija za volontiranje – jesu li motivi zavolontiranje povezani sa spolom, ličnostima i područjem studiranja? *Revija za socijalnu politiku*, 20(3), 225-252.
- Stukas, A. A., Snyder, M., & Clary, E. G. (2016). Understanding and encouraging volunteerism and community involvement. *The Journal of Social Psychology*, 156(3).
- Zrinščak, S., & Lakoš, I. (2012, Travanj). Volontiranje studenata u Zagrebu u komparativnom kontekstu. *Revija za socijalnu politiku*, 19(1), 25-48.

2

DRUGO POGLAVLJE

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Klubovi volontera u školama kao poticaj i inspiracija za dobre volonterske priče.

EDUKACIJE I ZAJEDNIČKA VOLONTERSKA AKCIJA

UVOD U OSNIVANJE KLUBOVA VOLONTERA UČENIKA

Klubovi volontera u osnovnim i srednjim školama u Karlovačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji s radom su započeli tijekom 2018. i 2019. godine. Ukupno devet škola pokrenulo je svoje klubove, a njihovo formalno osnivanje dio je aktivnosti zajedničkog projekta Volonterska školica. Uvrštavanjem u školske kurikulume u Gimnaziji Karlovac, Gimnaziji Bernardin Frankopan iz Ougulina, Srednjoj školi Topusko te osnovnim školama: Grabrik iz Karlovca, OŠ Plaški, OŠ Slava Raškaj iz Ozlja, OŠ Žakanje, OŠ Braća Ribar iz Siska i OŠ Budaševo-Topolovac-Gušće svih devet klubova volontera od prvoga dana vrlo su aktivni u volontiranju i organiziraju volonterskih akcija u obje županije.

Kao uvod i priprema svim ovim aktivnostima prethodile su edukacije za jačanje kapaciteta za menadžment volontera te velika zajednička volonterska akcija koja se u svibnju 2018. godine održala u općini Plaški, a domaćini su bili učenici i nastavnici Osnovne škole Plaški.

Stotinjak sudionika sadilo je lavandu na zelenoj površini na ulazu u dvorište škole. U organizaciji partnerske udruge Slobodna škola iz Plaškog održane su kreativne radionice, oslikavanja prešanim i začinskim biljem te su

prezentirali tjestovježbu u prirodi. Okupljeni gosti imali su prilike obići mjesto i rijeku Dretulju, koja spada među najčišće rijeke u Europi, a ostalo je i dovoljno slobodnog vremena za uživanje u nogometu, igri lovice, skrivača, odbojke i dr.

Klub volontera učenika OŠ Žakanje

Veliko priznanje dobili su učenici i nastavnici OŠ Žakanje iz Karlovačke županije. Za otvaranje Kluba volontera učenika ove škole pristigla im je i pohvala UNICEF-a! Volonterski program koji su usvojili i odlučili provoditi kroz svoj klub je pomoći svim potrebitima kako na lokalnoj razini, ali pomoći djeci u različitim dijelovima svijeta. Dio aktivnosti koje provode su: uključivanje u UNICEF-ov projekt Ruanda, pomoći u učenju djeci s teškoćama u razvoju, prikupljanje i podjela raznih potrepština te razne ekološke akcije s ciljem poboljšanja kvalitete življenja u zajednici. Tijekom prosinca 2018. desetak učenika i voditeljica kluba Ivana Vuković uz pomoći i podršku domara u školi te vjeroučiteljice Gabi Tomašić obišli su devet obitelji uglavnom starijih osoba koje žive same. Ujedno su

prodajom radova i ukrasa na božićnom sajmu započeli prikupljanje novca koji je namijenjen pomoći učenicima i djeci u potrebi.

OŠ Budaševo-Topolovac-Gušće: Sreća, Pčelice i Rode

Klub volontera u OŠ Budaševo-Topolovac-Gušće prvi je školski volonterski klub osnovan kao rezultat aktivnosti na projektu Volonterska školica. Za Klub volontera ove škole, a koji nosi naziv: „Sreća“ može se reći da je 3 u 1. Naime, klub od osnutka djeluje kroz čak tri volonterske skupine. Volonterska skupina „Pčelice“- MŠ Budaševo: pomoći u učenju vodi Ljiljana Kocmanić Ivšić, učiteljica, a ekološke i humanitarne aktivnosti učiteljica Martina Alapić Breyer. Volonterska skupina „Radost“- PŠ Topolovac. Tanja Peronja Begić, učiteljica- vodi ekološke i humanitarne aktivnosti, a Magdalena Cvek Brnad, učiteljica zadužena je za pomoći u učenju. Volonterska skupina „Rode“- PŠ Gušće također se bavi ekološkim i humanitarnim aktivnostima, a učenike vodi i koordinira ih Gabrijela Perhat Trepša, učiteljica dok je za pomoći u učenju zadužena Jadranka Knežević, pedagoginja.

OŠ Braća Ribar Sisak: Mali volonteri-Ribarovci

I Osnovna škola Braća Ribar iz Siska otvorila je svoj klub volontera koji nosi ime: „Mali volonteri-Ribarovci“. U ovoj sisačkoj osnovnoj školi koordinatorica volonterskog programa je školska pedagoginja Gabrijela Kramarić Eid, a voditeljice i koordinatorice volontera pojedinačnih akcija su učiteljice Zdenka Balen, Nina Čeković Prangovski, Jadranka Kralj, Monika Leško i Staša Muža.

U pojašnjenju zašto pokreću volonterski program između ostalog je istaknuto: „Volonterski program je odlična platforma za jačanje zajedništva među našim učenicima, razvijanje svijesti o važnosti međusobnog pomaganja i brige za one kojima je to najpotrebnejše. (...) Uvođenjem volonterskog programa za učenike naše škole i formalno ćemo staviti naglasak na dobrovoljan rad za opće dobro što će, očekujemo, dodatno rezultirati jačanjem svijesti naših učenika o važnosti međusobnog pomaganja i potpore. Učenici će kroz dobrovoljan rad jačati vlastito samopouzdanje, suosjećanje, radit će na poboljšanju kvalitete života u školi i u lokalnoj zajednici te će se kroz osobni razvoj osjećaja uspješnosti profilirati u kvalitetne mlade ljude društveno prihvatljivih stavova i navika. Samim tim, dugoročno su brojne očekivane dobrobiti za lokalnu zajednicu i društvo općenito.“ Uz pomoć u učenju i akcije uređenja prostora škole i školskog okoliša ova škola u svojem je volonterskom programu obuhvatila posjetu i druženje sa štićenicima Caritasove kuće „Sv. Vinka Paulskog“ u Obrovu.

Srednja škola Topusko: Volonteri bez granica

U Srednjoj školi Topusko djeluju: „Volonteri bez granica!“, a akcije kluba volontera „Dobra srca“ koordiniraju: voditeljica volonterskog kluba Andreja Markulin, prof. i voditeljica volonterskih akcija Marija Matković, prof. Kroz svoj klub učenici ove srednje škole zajedno s nastavnicima razvili su čak pet volonterskih pozicija i akcija. To su aktivnosti prikupljanja donacija i darivanje potrebitih: „Mali ljudi za velika djela“, istraživanje i eko akcije: „Eko svijet oko nas“, „Obilježavanje prigodnih datuma“, „Obojimo školu bojama sreće“ te „Razveselimo najmlađe“-izrada maski za Dječji vrtić Topusko, pečenje krafni i ples pod maskama.

OŠ Plaški: Pomaganje drugima i poticanje društvene solidarnosti

U rad kluba volontera učenika Osnovne škole u Plaškome uključili su se i nastavnici i učenici Područne škole u Saborskom. Pomaganje drugima i poticanje društvene solidarnosti stavljeno je u fokus volonterskog programa.

Koordinator volonterskog kluba je Damir Turkalj, stručni suradnik psiholog, a u radu kluba aktivno sudjeluju i djelatnici/e škole koji imaju završenu edukaciju za menadžment volontera: Vlatko Kulic, ravnatelj, Đurđica Vuković, tajnica škole, Maja Knežević Djak, stručna suradnica knjižničarka te učiteljice: Marija Franjković, Maja Goldašić, Ivana Zorić i domaćin Željko Dumenčić.

Gimnazija Karlovac: Zajednički hod u radost

Gimnazija Karlovac svojim je volonterskim programima, ali i načinom te entuzijazmom kojim svi zajedno provode i aktivno sudjeluju u realizaciji zadanih aktivnosti, doista primjer dobre prakse na terenu. Volonterski program: „Zajednički hod u radost života“ provode u suradnji s Centrom za odgoj i obrazovanje djece i mladeži Karlovac. Tema volontiranja je: Integracija i inkluzija učenika Gimnazije i učenika Centra. Istovremeno s udrugom „Jako kao Jakov“ surađuju na još jednoj volonterskoj aktivnosti: Priključivanje novčanih sredstava u humanitarne svrhe - pomoći obiteljima djece oboljele od malignih bolesti.

Uz učenike u rad kluba volontera uključeni su: Mirena Bošnjak, prof. mentor, Vlasta Hrvat, dipl. pedagog, Ankica Medved Paulić, prof., Martina Pudina, prof. mentor, Vlatka Šavor, prof. i Tomislav Šegina, prof.

Gimnazija „Bernardin Frankopan“ Ogulin: Mladi aktivni u osmišljavanju sadržaja

Gimnazija Bernardin Frankopan Ogulin spada među veterane u provedbi brojnih volonterskih programa. Osnivanjem kluba volontera želja je bila dodatno unaprijediti odnose između škole i zajednice, a učenicima pružiti priliku da budu aktivni i da sami osmisle sadržaje za mlade te razvijaju empatiju i društvenu solidarnost. Aktivnosti koje su uvrštene u volonterski program su: sakupljanjem čepova do skupih lijekova, volonterska akcija „Od srca“ za socijalno ugrožene obitelji u ogulinskom kraju i vršnjačka pomoći u učenju „Mentori volonteri“.

Voditeljica kluba volontera ogulinske gimnazije je: Helena Štrucelj, dipl. psiholog, a u akcijama i koordinaciji aktivnosti pomažu koordinatori obučeni za vođenje volonterskog kluba kroz projekt: Volonterska školica.

OŠ Grabrik: Škola kreativnog i poticajnog ozračja

Volonterski program OŠ Grabrik nosi naziv: „Volonterska školica-aktiviraj se!“. Moto pod kojim su se okupili glas: „Škola nije samo obrazovanje, nego i važno događanje u životu svakog djeteta i njegovih roditelja!“. Volonterski klub provodi čak osam različitih aktivnosti u sklopu usvojenog volonterskog programa: „Znanje na dar“, pomoći u učenju, „Naš klub volontera“, uređenje prostorija kluba volontera, „Mali za velike“ izrada božićnih ukrasa, darivanje učenika razredne nastave i „Eko svijet oko nas“, „Razveselimo najmlađe“, izrada 3D maski sa učenicima razredne nastave, „Obojimo školu bojama sreće“, akcije uređenja učionice, „Zdravi za bolesne“, sakupljanje plastičnih čepova i Volonteri u akcijama obilježavanja prigodnih dana. Sve prijedloge, inicijative, pitanja i ideje možete volonterima ove škole možete dostaviti i na službenu adresu elektronske pošte: volunteerski.klub.osgrabrik@gmail.com. Voditeljica kluba je: Daniela Marčetić, prof.

OŠ Slava Raškaj Ozalj: Krug suradnje

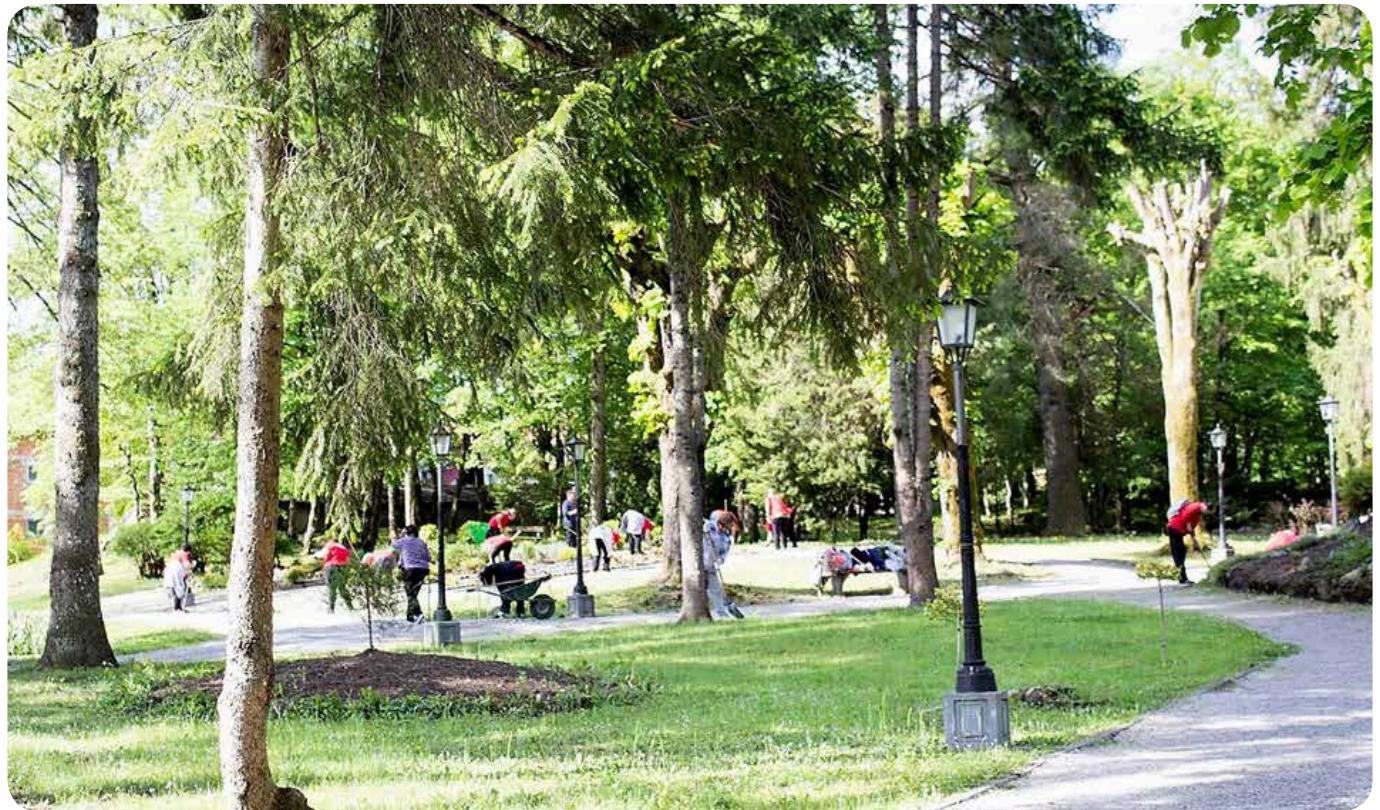
„Boje nose sreću, osmišljavanje i oslikavanje prostora i zida generacija, „Znamo znanje“, pomaganje u učenju, osmišljavanje kvizova znanja, „Eko Eko“, izrada i snimanje edukativnih emisija vezanih uz podizanje svijesti o važnosti zaštite okoliša tek je dio aktivnosti kojima se bave ozaljski volonteri. Učenici i nastavnici škole osnovali su i pokrenuli „Krug“ - klub volontera OŠ „Slava Raškaj“ iz Ozlja. Naglasak u radu kluba stavljen je na razvijanje zajedničke suradnje, poticanje uloge pojedinca u grupi te na razvijanje pozitivnog stava prema školi, sebi i okruženju u kojem žive. Sve volonterske akcije koordiniraju

voditeljice volonterskog kluba: Anita Kotlar, Ivana Lukšić, Ines Jalševac i Vedrana Mikulićin u suradnji s ostalim učiteljima uključenima u program školskog volontiranja.

*Antonija Vučić,
voditeljica projekta
(CARPE DIEM, Karlovac)*

3

TREĆE POGLAVLJE

KORAK PO KORAK DO ŠKOLSKOG VOLONTERSKOG KLUBA

U ovom poglavlju pronaći ćete popis potrebnih dokumenata za izradu vašeg volonterskog programa, popis i opis dokumenata potrebnih za pokretanje i vođenje školskog volonterskog kluba te rad s vašim volonterima.

Dokumenti su pripremljeni tako da ih mogu koristiti i svi ostali organizatori volontiranja koji imaju aktivne volontere ili ih žele uključiti u rad svoje organizacije na sustavniji i organiziraniji način.

DOKUMENTI POTREBNI ZA OSNIVANJE KLUBA VOLONTERA

Svaki dokument pobliže je objašnjen u ovom poglavlju priručnika, a dokumente za korištenje u svojim klubovima volontera možete pronaći u dodatku priručnika.

Popis dokumenata:

1. Prijavnica za volontere
2. Opis volonterske pozicije
3. Ugovor o volontiranju
4. Evidencija volonterskih sati
5. Potvrda o volontiranju
6. Volonterska knjižica
7. Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje
8. Izjava o nekažnjavanju
9. Zahtjev za izdavanje posebnog uvjerenja za fizičku osobu – obrazac IIIa
10. Roditeljski pristanak

Za one koji žele znati više!:

11. Supervizija i evaluacija volontera
12. Evaluacija koordinatora volontera
13. Evaluacija volonterskog programa
14. Etički kodeks volontera
15. Zakon o volonterstvu

Dokumenti potrebni za osnivanje klubova volontera mogu se pronaći i na web stranicama regionalnih i lokalnih volonterskih centara.

Za Karlovačku županiju i Sisačko-moslavačku županiju korisne dokumente možete pronaći na sljedećim linkovima:

Lokalni volonterski centar VolonterKA (<http://volonterka.info/korisni-linkovi/>)

Volunteerski centar Kupa (<http://vck.vallis-colapis.hr/korisne-informacije/>)

Volunteerski centar Sisak (<http://vcs.lida-sisak.hr/kako-volontirati/>)

POPIS DOKUMENATA:

1. PRIJAVNICA ZA VOLONTERE

Prijavnica za volontere sadrži informacije o volonteru/ki (ime i prezime, adresu, kontakt telefon, e-mail,...), specifična znanja i vještine, hobi je, interes, motivaciju, vremensku dimenziju odnosno sve elemente koje organizator volontiranja smatra bitnim za određenu volontersku poziciju.

OSNOVNI PODACI		PODACI O VOLONTERU		ZNANJA I VJEŠTINE KOJE MOŽU POUZDANO PONUZATI (osim sve one koju može imati da posjeduje i moći u korist u volontiranju)	
Ime i prezime		Što te motivira da se prijavljuje na volontiranje?		☐ Rad na radionici	☐ Dobrovoljni rad
Datum rođenja		☐ Komunikacijske vještine		☐ Organizacione vještine	☐ Pomoćnicanstvo
Dob		☐ Učenje novih vještina		☐ Pridružavanje	☐ Kratki aktivnost
Adresa		☐ Svojim vještinama		☐ Stariji jezik	☐ Prepoznavanje
Građ		☐ Šta očekujete od ovog volonterskog programa?		☐ Neki drugi oblik kreativnog izražavanja (npr. slikarstvo, pisanje, fotografiranje...)	
Spol (otvorenje)	☐ Muški ☐ Ženski				
U koju školu idete?					
U koju razred idete?	☐ 1. razred ☐ 2. razred ☐ 3. razred ☐ 4. razred				
E-mail adresa (ako možete)					
Mobilni/telefon					

2. OPIS VOLONTERSKE POZICIJE

Volonterska pozicija sadržava naziv i opis posla volontera/ke, potrebne vještine, ciljeve te vremenski okvir volontiranja. Volonterska pozicija treba biti što detaljnije opisana kako bi volonter/ka i organizator volontiranja što jasnije bili svjesni svojih međusobnih obveza i prava te očekivanog rezultata volonterskih aktivnosti.

3. UGOVOR O VOLONTIRANJU

Ugovor o volontiranju volonter/ka i organizator volontiranja ugovaraju međusobna prava i obveze i specifičnosti potrebne za pojedinačnu volontersku aktivnost ili pružanje pojedine volonterske usluge. Ugovor o volontiranju može se zaključiti u usmenom ili pisanim obliku, a može uključivati prava, obveze te popis i drugih ugovornih strana koje imaju posebne interese za specifični oblik volontiranja.

4. EVIDENCIJA VOLONTERSKIH SATI

Evidencija volonterskih sati je obrazac u kojem volonter/ka evidentira održane volonterske sate i opis volonterskih aktivnosti po danima koje je obavljao/la kod organizatora volontiranja. Redovnim praćenjem omogućuje se organizatorima volontiranja lakše evidentiranje zbirnih volonterskih sati. Na osnovu ispunjenih evidencija volontera, organizator volontiranja može ispuniti potvrdu o volontiranju, volontersku knjižicu ili potvrdu o kompetencijama stekšenu kroz volontiranje.

5. POTVRDA O VOLONTIRANJU

Po završetku kratkoročnog volonterskog angažmana obveza organizatora volontiranja je izdati volonteru/ki potvrdu o volontiranju. Navedeni dokument sadrži osobne podatke o volonteru/ki, podatke o vremenu volontiranja, edukaciji, kratak opis volonterskih aktivnosti te ostale specifičnosti pojedinog oblika volontiranja. Potvrda osim navedenih podataka sadrži i potpis volontera/ke, potpis osobe ovlaštene za zastupanje organizatora volontiranja te pečat organizatora volontiranja.

6. VOLONTERSKA KNJIŽICA

Volonterska knjižica ima svrhu objedinjavanja svih organizatora volontiranja na jednom mjestu. Jasnim pregledom bilježe se volonterske aktivnosti i sati volontiranja volontera/ke za pojedinog organizatora volontiranja. Volontersku knjižicu možete pronaći u obližnjem regionalnom i lokalnom volonterskom centru u svojoj lokalnoj zajednici. Volonterske knjižice u elektronskom obliku mogu se besplatno preuzeti i na službenim stranicama pojedinih volonterskih centara kao npr. Volonterski centar VolonterKA, Volonterski centar Kupa, Volonterski centar Sisak i dr.

7. POTVRDA O KOMPETENCIJAMA STEČENIM KROZ VOLONTIRANJE

Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje je dokument kojim se potvrđuje sudjelovanje volontera/ke i opisuju se njegove/njezine aktivnosti/zadaci kao i što je volonter/ka naučio/la ili razvio/la tijekom volontiranja, koristeći kao okvir ključne kompetencije cjeloživotnog učenja. Potvrdu o kompetencijama stečenim kroz volontiranje izdaje organizator volontiranja na zahtjev volontera/ke ukoliko je volonter/ka dužoročno volontirao/la te redovito i kontinuirano na tjednoj osnovi najmanje 3 mjeseca bez prekida.

Potvrda se oslanja na europski okvir ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje te je podijeljena na 8 ključnih kompetencija:

1. Komunikacija na materinjem jeziku
 2. Komunikacija na stranim jezicima
 3. Digitalna kompetencija
 4. Matematička kompetencija i osnovne kompetencija o prirodoslovju i tehnologiji
 5. Kompetencija učiti kako učiti
 6. Socijalna i građanska kompetencija
 7. Inicijativnost i poduzetnost
 8. Kulturna svijest i izražavanje
- + Ostalo

Kroz međunarodni projekt „Kompetencije u volontiranju – kompetencije u životu“ (CIVCIL) financiran sredstvima programa EU Erasmus+ razvijen je online alat Potvrde o kompetencijama koji je dostupan na web stranici <http://kompetencije.volontiram.info/>.

8. IZJAVA O NEKAŽNJAVANJU

Sastavni dio ugovora o volontiranju je pisana izjava volontera/ke da nije počinio/la kazneno djelo protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog čudoređa te protiv braka, obitelji i djece. Ovaj dokument se potpisuje u slučaju

The screenshot shows a digital form for a certificate of competencies gained through volunteering. At the top, it has the title 'Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje'. Below that is a section for 'Osnovni podaci o volonteru' (Basic data about the volunteer). The main body of the form is a table with two rows. The first row contains fields for 'Ime, prezime i nadimak' (Name, surname and nickname), 'Mjesto rođenja' (Place of birth), 'Godina rođenja' (Year of birth), 'Školski status' (School status), 'Učionica' (Class), and 'Godina učenja' (Year of study). The second row contains fields for 'Učenički broj' (Student number), 'Registaracija' (Registration), and 'E-mail' (Email). At the bottom, there is a section for 'Potpis o volontiranju' (Signature on volunteering) with a placeholder for 'Potpis' (Signature) and a note: 'Izjavam da je ovaj ugovor potpisivan u skladu s Zakonom o ugovorima' (I declare that this agreement is signed in accordance with the Contract Law).

volontiranja u kojem je volonter/ka u izravnom kontaktu s djecom i ostalim ranjivim skupinama. Ispunjena izjava o nekažnjavanju ostaje kod organizatora volontiranja kao suglasnost da volonter/ka pristaje da će se njegovi/njezini podaci kroz obrazac IIIa slati na adresu Ministarstva pravosuđa.

9. ZAHTJEV ZA IZDAVANJE POSEBNOG UVJERENJA ZA FIZIČKU OSOBU – OBRAZAC IIIA

U slučaju dugotrajnog volontiranja kojim se ugovara pružanje usluga djeci i/ili ostalim ranjivim skupinama, uz pisanu izjavu o nekažnjavanju koja je sastavni dio ugovora, organizator volontiranja dužan je pribaviti posebno uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije te druge dokaze da volonteru/ki nije izrečena neka od mjera iz članka 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterstvu i članka 10. Zakona o volonterstvu. Ispunjeni obrazac III a organizator volontiranja šalje na adresu: Ministarstvo pravosuđa - Odjel za kaznene evidencije, Ulica grada Vukovara 49, 10 000 Zagreb.

10. RODITELJSKI PRISTANAK

Prema članku 12. Zakona o volonterstvu (NN 22/13) maloljetna osoba s navršenih 15 godina i starija maloljetna osoba može sklopiti ugovor o volontiranju i volontirati samo uz pisanu suglasnost zakonske zastupnice ili zastupnika.

ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE!

11. SUPERVIZIJA I EVALUACIJA VOLONTERA

Predstavlja niz aktivnostima kojima se prati i procjenjuje razina zadovoljstva, motivacija i napredak volontera/ke tijekom njegovog volonterskog angažmana, a time i napredak organizacije u kojoj volonter/ka volontira. Supervizija predstavlja nadzor i praćenje rada volontera/ke, mentoriranje, jačanje motivacije i pružanje podrške volonteru/ki. Evaluacijom volontera/ke procjenjujemo rad i radne učinkovitosti volontera/ke te osoban razvoj volontera/ke, najčešće putem upitnika. Superviziju i evaluaciju volontera/ke provodi koordinator volontera odgovoran za provedbu volonterskog programa.

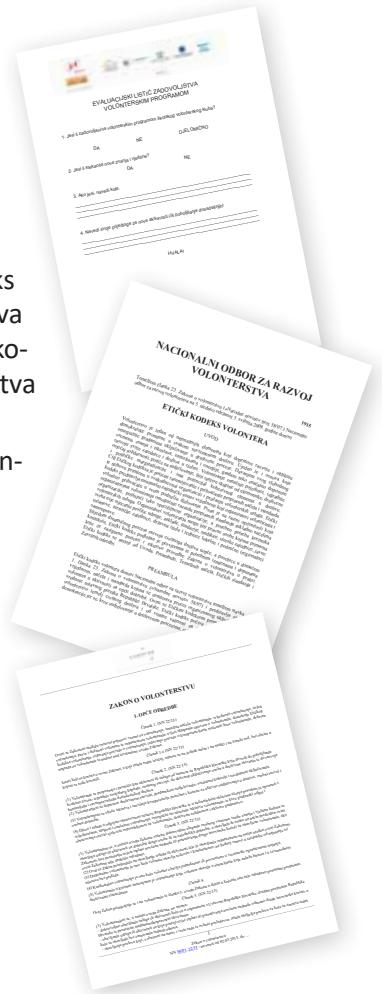
12. EVALUACIJA KOORDINATORA VOLONTERA

Organizator volontiranja provodi evaluaciju koordinatora volontera na samom kraju volonterskog programa kako bi dobio što bolji uvid u uspješnost programa kao i povratnu informaciju o poboljšanju volonterskog programa.

13. EVALUACIJA VOLONTERSKOG PROGRAMA

Evaluacija volonterskog programa je proces kojim mjerimo rezultate, promjene i učinak volonterskog programa. Glavni cilj evaluacije je kontinuirano unapređivanje volonterskog programa od strane organizatora volontiranja.

14. ETIČKI KODEKS VOLONTERA

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva usvojio je 5. svibnja 2008. godine Etički kodeks volontera. Etički kodeks predstavlja skup vrijednosti, načela i standarda kojima se usmjerava proces organiziranog uključivanja volontera/ke u aktivnosti za opću dobrobit. Cilj Etičkog kodeksa je promicanje pozitivne prakse volontiranja i primjene načela standarda volonterstva među organizatorima volontiranja, volonterima/kama i korisnicima njihovih usluga.

Etički kodeks volontera sastoji se od Uvoda, Preamble, Temeljnih načela, Etičkih standarda i Završnih odredbi.

15. ZAKON O VOLONTERSTVU

Zakonom o volonterstvu uređuju se osnovni pojmovi vezani za volontiranje, temeljna načela volontiranja, vrijednosti volontiranja, uvjeti volontiranja, prava i dužnosti volontera/ke te organizatora volontiranja uvjeti sklapanja ugovora o volontiranju, donošenje Etičkog kodeksa volontiranja, izdavanje potvrde o volontiranju, izdavanje potvrde o kompetencijama stečenim kroz volontiranje, državna nagrada za volontiranje.

ŠKOLSKI VOLONTERSKI KLUB

„DOBRA SRCA“

SREDNJA ŠKOLA TOPUSKO

Ante, 4.h

Član sam školskog volonterskog kluba Dobra srca jer tako zajedno s prijateljima mijenjam na bolje svoju školu i svoju zajednicu. Dobro se osjećam kad vidim da i drugi prepoznaju rezultate našeg rada.“

Matej, 4.f

„Volontiranje je za mene u početku bilo gubitak vremena, ali kako volim isprobavati nešto novo, odlučio sam i to. Preporučujem drugima da to probaju i vjerujem da neće požaliti. Emocije i izrazi lica čovjeka kojemu ste pomogli i vaše emocije neopisive su.“

Tanja, 4.h

„Nikad prije nisam volontirala; kattkad se više daješ fizički, kadšto psihički, ali jedno i drugo divan je osjećaj koji ti ispunjava dušu i tijelo i tjera te dalje.“

Barbara, 4.f

„Sretna sam što mogu biti članom kluba Dobra srca jer na taj način upoznajem svoje vršnjake iz škole, nešto novo naučim. Na nekim mjestima ne bih niti bila da nije bilo takvih druženja i događaja.“

Barbara, 4.f

„Sretna sam što mogu biti članom kluba Dobra srca jer na taj način upoznajem svoje vršnjake iz škole, nešto novo naučim. Na nekim mjestima ne bih niti bila da nije bilo takvih druženja i događaja.“

Tanja, 4.h

„Nikad prije nisam volontirala; kattkad se više daješ fizički, kadšto psihički, ali jedno i drugo divan je osjećaj koji ti ispunjava dušu i tijelo i tjera te dalje.“

MALI VOLONTERI

„RIBAROVCI“

Dora, 5. razred

„Ja volontiram već od početka školske godine i, jako mi je lijepo! Svaki put kada se sastanemo sve mi je lijepše, a pogotovo mi je lijepo kada imamo radionice! Sviima bih preporučila da nam se pridruže i postanu VOLONTERI! Volontiranje je odlično iskustvo, pogotovo za mladete!“

OŠ BRAĆA RIBAR SISAK

Franka, 7. razred

„Ja volontiram od kako je u našoj školi volonterski klub nastao. Počela sam volontirati zato što mislim da je rad i pomaganje drugima dobra stvar. Na volontiranju sam naučila puno stvari i novih značenja. Također sam naučila da su suradnja i pomaganje vrlo bitne stvari u životu. Ja mislim da je volontiranje prava stvar da upoznaš nove ljudi i da naučis kako je pomaganje drugima najbitnije.“

Marta, 6. razred

„U našoj školi volontiram od postanka volonterskog kluba. Volontiram jer volim pomagati i znati kako je posao odraden na pravi način, u društvu, a volonterske akcije naše škole jedino se tako i odražuju. Najuviše mi se svidalo kada smo za prvu volontersku akciju u koju je naša škola bila uključena, morali putovati nekoliko sati da bi došli na odredište na kojem smo se baš dobro proveli. Voljela bih da što više djece pomogne u volontiranju, jer ipak se u najviše slučajeva ureduje upravo prostor i okoliš u kojem svi borave. A i zabava je zagarantirana.“

Lana, 6. razred

„Počela sam volontirati jer volim pomagati drugima. Sviima preporučujem da volontiraju i pomažu drugima zato što je to prekrasan osjećaj. Nemajte zaboraviti da puno ljudi treba našu pomoći.“

Nika, 5. razred

„Počela sam volontirati jer sam čula da treba pomagati drugima i to volim. Sviima preporučam da se prijave na volontere i pomažu drugima zato što je to jako dobar osjećaj. Nikada nemajte zaboraviti da mnogo ljudi treba našu pomoći!“

ŠKOLSKI VOLONTERSKI KLUB

„SREĆA“

OŠ BUDAŠEVO - TOPOLOVAC - GUŠĆE

Magdalena, 6.razred

Zato što volim pomagati drugima. Sviđa mi se što idemo na teren i to što smo stalno na zraku. Preporučila bi im da se uključe u rad zato što se družimo, pomažemo i suradujemo.

Stela, 6. razred

Zato što mi je baš zanimljivo volontirati i volim pomagati. Sviđaju mi se akcije (volunteerske), pogotovo ova najnovija, farbanje školskih stupova. Sviđio mi se i izlet u Plaški. Preporučila bi drugima da volontiraju zato što nas je malo i treba nam i dodatna pomoć. Ovo nije samo super karta za izostajanje s nastave, što mnogi misle. Ti samo pomažeš drugima i poslije budeš sretan.

Sviđa mi se što je bilo zanimljivo i što je dobro društvo. Sviđa mi se društvo i posao kojii radimo. Zato što je zabavno i zato što je zdravo i dobro za okoliš naše škole.

Jer želim pomagati drugima. Sviđa mi se što upoznajem nove ljudi. Zato što je jako zabavno, sklapaju se nova prijateljstva i usrećuju se ljudi kojima je pomoći potrebna.

Klara, 6.razred

Ja sam u volonterskom klubu zato što volim pomagati. Sviđa mi se kada nešto radimo zato što volim biti fizički aktivna. To me usrećuje. Preporuka: htjela bih da puno djece volontira zato što je zabavno i zanimljivo.

U klubu sam radi zabave i pomaganje drugima. Sviđa mi se to što imamo posla i učimo se odrastanju. Preporučio bi im da se uključe jer se svi zabavljamo, zekamo i pomažemo drugima.

Zato što mi se sviđa pomagati drugima i to mi se jako sviđa. Sviđa mi se kada pomažemo drugima i kada radimo s prijateljima. Preporučio bi da se uključe i da je dobro pomagati ljudima.

CARPE DIEM
udruga za poticanje i razvoj kreativnih i socijalnih
potencijala djece, mladih i odraslih
Vrbanićev perivoj 4, 47000 Karlovac
+385 (0)47 422 347 • info@carpediem.hr

Agencija lokalne demokracije
Stjepana i Antuna Radića 2a, 44000 Sisak
tel +385 (0) 44 521 227 • fax +385 (0) 44 521 231
Ldesk-si@sk.t-com.hr • LDAVisak@aldaintranet.org

Gimnazija Karlovac
Rakovac 4, 47000 Karlovac
+385 (0)47 654 130 • kontakt@gimnazija-karlovac.hr

Slobodna škola Plaški
Društvo za promicanje demokratskog obrazovanja
Janja Gora 160, Plaški • info@slobodnaskola.hr

Osnovna škola Grabrik
Bartula Kašića 15, 47000 Karlovac
+385 (0)47 422 962 • fax +385 (0)47 612 612
grabrik@os-grabrik-ka.skole.hr

Lag Vallis Colapis
Kurilovac 1A, 47280 Ozalj
tel +385 (0)47 731 400 (112) • fax +385 (0)47 731 172
lag@vallis-colapis.hr

Ured za udruge Vlade RH
Opatička 4, 10 000 Zagreb
tel +385 (0)1 4599 810 • fax +385 (0)1 4599 811
info@udruge.vlada.hr

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
Štrigina ul. 1A, 10000, Zagreb
tel +385 (0)1 2399 100 • fax +385 (0)1 2399 111
zaklada@civilnodrustvo.hr

LITERATURA:

TKO JE VOLONTER?

Knjige i članci:

Volonterski centar Zagreb (2015), *Menadžment volontera, priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa*

Volonterski centar Osijek, *Inkluzivno volontiranje*,

Volonterski centar Osijek (2016), *Volontiranje prilika za nove kompetencije*

Volonterski centar Zagreb (2009), *Volonterski menadžment po mjeri*

Hrvatska mreža volonterskih centara i Udruga za razvoj civilnog društva SMART (2016), *Kako ih pronaći? Kako ih zadržati?*

Menadžment volonterskih programa u neprofitnim organizacijama

Internet stranice i linkovi:

<https://www.zakon.hr/z/258/Zakon-o-volonterstvu> (posjet 23.10.2018.)

ORGANIZATORI VOLONTIRANJA

Zakon o volonterstvu (NN 58/07, 22/13)

Etički kodeks volontera (NN 58/07)

ETIČKI KODEKS

Etički kodeks volontera (NN 58/07)

„Volonterski menadžment po mjeri - smjernice za rad s volonterima u javnim ustanovama”, Volonterski centar Zagreb, 2009.

KAKO MOTIVIRATI VOLONTERE?

Knjige i članci:

„Kako ih pronaći? Kako ih zadržati“ Menadžment volonterskih programa u neprofitnim organizacijama”, Hrvatska mreža volonterskih centara i Udruga za razvoj civilnog društva SMART, 2016.

„Menadžment volontera, priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa“, Volonterski centar Zagreb, 2015.

Isaksen, The Creative Problem Solving Group, Buffalo, NY, 1998.

ZAŠTO MOTIVIRATI?

Knjige i članci:

Šehić Relić, L., Kamenko J., Kovačević M., Prgić Znika J., Pavelić

Šprajc I., Forčić G. : *Generacija za V – Priručnik o volontiranju za srednjoškolce*, Volonterski cengtar Zagreb, Zagreb, 2014.

Forčić G., Ćulum B., Šehić Relić L.: *Kako ih pronaći? Kako ih zadržati?*

Menadžment volonterskih programa u neprofitnim organizacijama,

Hrvatska mreža volonterskih sentara i Udruga za razvoj civilnog društva SMART, Rijeka, 2016.

Kamenko J., Kovačević M., Šehić Relić L.: *Volontiranje – prilika za nove kompetencije*, Volonterski centar Osijek i Hrvatska mreža volonterskih centara, Osijek, 2016.

Internet stranice:

<https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-tools/201205/the-comfort-zone>

DOKUMENTI POTREBNI ZA OSNIVANJE KLUBA VOLONTERA

Knjige i članci:

Tešija T.: *Volonterkovi savjeti*, Split, 2015.

Topčić D.: *Priručnik za rad s volonterima*, Split, 2006.

Šehić Relić L.: *Generacija za V, Priručnik o volontiranju za srednjoškolce*, Zagreb, 2014.

Prgić Znika J., Kordić I., Jeđud Borić I.: *Menadžment volontera, Priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa*, Zagreb, 2015.

Zakon o volonterstvu NN 22/13 (posjet 19.10.2018.)

INTERNET STRANICE, LINKOVI:

http://kompetencije.volontiram.info/o_kompetencijama (posjet 23.10.2018.)

<http://www.volontiram.info> (posjet 19.10.2018.)

<http://volonterka.info> (posjet 22.10.2018.)

<http://vck.vallis-colapis.hr> (posjet 19.10.2018.)

<http://vcs.lda-sisak.hr> (posjet 23.10.2018.)

Dokumentacija za osnivanje i vođenje kluba volontera.

PROJEKT
PROVODI

PARTNERI

AGENCIJA LOKALNE DEMOKRACIJE SISAK
Local Democracy Agency Sisak

GIMNAZIJA
Karlovac

LAG Vallis Colapis

OŠ Grabrik

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Udruge Carpe Diem.
Više informacija o EU fondovima možete naći na www.strukturfondovi.hr

Nositelj projekta: CARPE DIEM
Udruga za poticanje i razvoj kreativnih i socijalnih potencijala djece, mladih i odraslih
Vrbanićev perivoj 4, Karlovac
Tel. 047/422-347, info@carpediem.hr